Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 16. septembra 2013 *

„Konkurenca — Omejevalni sporazumi — Belgijski, nemški, francoski, italijanski, nizozemski in avstrijski trg kopalniške opreme — Sklep o ugotovitvi kršitve člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP — Usklajevanje dvigov cen in izmenjava poslovno občutljivih informacij — Ugovor nezakonitosti — Teža kršitve — Olajševalne okoliščine — Enako obravnavanje — Sorazmernost — Prepoved retroaktivnosti“

V zadevi T-386/10,

Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG s sedežem v Iserlohnu (Nemčija), ki so jo sprva zastopali H. Janssen, T. Kapp in M. Franz, nato H. Janssen in T. Kapp, odvetniki,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopata F. Castillo de la Torre in A. Antoniadis, zastopnika, skupaj z A. Böhlkejem, odvetnikom,

tožena stranka,

ob intervenciji

Sveta Evropske unije, ki ga zastopata M. Simm in F. Florindo Gijón, zastopnika,

intervenient,

zaradi, primarno, predloga za razglasitev delne ničnosti Sklepa Komisije C(2010) 4185 final z dne 23. junija 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39092 – Kopalniška oprema) in, podredno, predloga za zmanjšanje globe, ki je bila naložena tožeči stranki v tem sklepu,

SPLOŠNO SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi I. Pelikánová, predsednica, K. Jürimäe (poročevalka), sodnica, in M. van der Woude, sodnik,

sodna tajnica: K. Andová, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 29. februarja 2012

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

Dejansko stanje

1 Evropska komisija je s Sklepom C(2010) 4185 final z dne 23. junija 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39092 – Kopalniška oprema, v nadaljevanju: izpodbijani sklep) ugotovila obstoj kršitve člena 101(1) PDEU in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) v sektorju kopalniške opreme. Ta kršitev, pri kateri naj bi sodelovalo 17 podjetij, naj bi se odvijala v različnih obdobjih med 16. oktobrom 1992 in 9. novembrom 2004 in naj bi se kazala v celoti protikonkurenčnih sporazumov ali usklajenih ravnanj na ozemljih Belgije, Nemčije, Francije, Italije, Nizozemske in Avstrije (točki 2 in 3 obrazložitve izpodbijanega sklepa in člen 1 izpodbijanega sklepa).

2 Natančneje, Komisija je v izpodbijanem sklepu navedla, da je ugotovljena kršitev zajemala, prvič, usklajevanje med temi proizvajalci kopalniške opreme glede letnih dvigov cen in drugih dejavnikov določanja cen v okviru rednih sestankov znotraj nacionalnih poklicnih združenj, drugič, določanje ali usklajevanje cen ob posebnih dogodkih, kot so povečanje stroškov surovin ter uvedba evra ali cestnin, in tretjič, razkritje in izmenjavo poslovno občutljivih informacij. Komisija je poleg tega ugotovila, da se je določanje cen v sektorju kopalniške opreme izvajalo na letni ravni. V tem okviru so proizvajalci določali svoje cenike, ki so na splošno veljali eno leto in so bili podlaga za poslovne odnose s prodajalci na debelo (točke od 152 do 163 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

3 Kartel se nanaša na kopalniško opremo iz ene od teh podskupin proizvodov: armature, zasloni za prhanje in sanitarna keramika (v nadaljevanju: tri podskupine proizvodov) (točki 5 in 6 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

4 Tožeča stranka, Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG, ki od treh podskupin proizvodov, ki so navedene v točki 3 zgoraj, proizvaja armature, je med naslovniki izpodbijanega sklepa (točke od 34 do 36 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

5 Masco Corp. in njegove evropske hčerinske družbe, med njimi Hansgrohe AG, ki proizvaja armature, in Hüppe GmbH, ki proizvaja zaslone za prhanje, so 15. julija 2004 obvestile Komisijo o obstoju kartela v sektorju kopalniške opreme in zaprosile za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: Obvestilo o prizanesljivosti iz leta 2002), če pa jim ta ne bi bila odobrena, pa za zmanjšanje teh glob. Komisija je 2. marca 2005 v skladu s točkama 8(a) in 15 Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 sprejela odločbo o pogojni imuniteti pred globami v korist podjetja Masco (točke od 126 do 128 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

6 Komisija je 9. in 10. novembra 2004 na podlagi člena 20(4) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101 PDEU] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) opravila nenapovedane preglede v prostorih več družb in nacionalnih poklicnih združenj, dejavnih v sektorju kopalniške opreme (točka 129 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

7 Družba Grohe Beteiligungs GmbH in njene hčerinske družbe ter družba American Standard Inc. (v nadaljevanju: Ideal Standard) in njene hčerinske družbe so 15. in 19. novembra 2004 zaprosile za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, če pa jim ta ne bi bila odobrena, pa za zmanjšanje teh glob (točki 131 in 132 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

8 Komisija je med 15. novembrom 2005 in 16. majem 2006 v skladu s členom 18 Uredbe št. 1/2003 naslovila zahteve po informacijah na več družb in združenj, ki delujejo v sektorju kopalniške opreme, tudi na tožečo stranko (točka 133 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

9 Družba Roca SARL ter družba Hansa Metallwerke AG in njene hčerinske družbe so 17. in 19. januarja 2006 zaprosile za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, če pa jim ta ne bi bila odobrena, pa za zmanjšanje teh glob. Tožeča stranka je 20. januarja 2006 prav tako zaprosila za to imuniteto pred globo ali, če ji ta ne bi bila odobrena, za zmanjšanje globe (točke od 135 do 138 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

10 Komisija je 26. marca 2007 sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki je bilo med drugim vročeno tožeči stranki (točka 139 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

11 Med 12. in 14. novembrom 2007 je potekalo zaslišanje, na katerem je sodelovala tožeča stranka (točka 143 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

12 Komisija je 9. julija 2009 več družbam, tudi tožeči stranki, poslala dopis o ugotovljenih dejstvih, v katerem jih je opozorila na nekatere dokaze, na katere se je nameravala opreti v okviru sprejetja končnega sklepa (točki 147 in 148 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

13 Komisija je med 19. junijem 2009 in 8. marcem 2010 na več družb, tudi na tožečo stranko, v skladu s členom 18 Uredbe št. 1/2003 naslovila zahteve po dodatnih informacijah (točke od 149 do 151 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

14 Komisija je 23. junija 2010 sprejela izpodbijani sklep.

15 Komisija je v izpodbijanem sklepu na prvem mestu menila, da so bila ravnanja, opisana v točki 2 zgoraj, del celostnega načrta s ciljem omejiti konkurenco med naslovniki tega sklepa in so imela značilnosti enotne in trajajoče kršitve, katere področje uporabe se je nanašalo na vse tri podskupine proizvodov, navedene v točki 3 zgoraj, in ki je obsegala ozemlja Belgije, Nemčije, Francije, Italije, Nizozemske in Avstrije (točki 778 in 793 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v nadaljevanju: ugotovljena kršitev). Glede tega je zlasti poudarila, da so se ta ravnanja odvijala po ponavljajočem se vzorcu, ki je bil v šestih državah članicah, v katerih je potekala preiskava Komisije, enak (točki 778 in 793 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Poudarila je tudi obstoj nacionalnih poklicnih združenj, ki so se nanašala na vse tri podskupine proizvodov iz točke 3 zgoraj in ki jih je poimenovala „usklajevalna telesa“, nacionalnih poklicnih združenj, v katerih se je dejavnost članov nanašala na vsaj dve od treh podskupin proizvodov in ki jih je poimenovala „združenja za več proizvodov“, in specializiranih združenj, v katerih se je dejavnost nekaterih članov nanašala na eno od teh treh podskupin proizvodov (točki 796 in 798 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Nazadnje je ugotovila, da je obstajala osrednja skupina podjetij, ki je sodelovala pri kartelu v različnih državah članicah in v okviru usklajevalnih teles in združenj za več proizvodov (točki 796 in 797 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

16 V zvezi s sodelovanjem tožeče stranke pri ugotovljeni kršitvi je Komisija navedla, da je kot proizvajalka armatur vseeno vedela za različne sklope proizvodov, ki so bili zajeti z ugotovljeno kršitvijo, saj je sodelovala na tajnih sestankih usklajevalnih teles Arbeitskreis Sanitärindustrie (v nadaljevanju: ASI) v Avstriji in IndustrieForum Sanitär v Nemčiji (točka 872 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Vendar je Komisija v zvezi z geografskim obsegom kartela menila, da za tožečo stranko ni bilo mogoče šteti, da ga je poznala v celoti, ampak da je ob upoštevanju njenega sodelovanja na sestankih dveh zgoraj navedenih usklajevalnih teles in specializiranega združenja v Nemčiji za podskupino armature, Arbeitsgemeinschaft Sanitärindustrie (v nadaljevanju:AGSI) vedela zgolj za tajna ravnanja, ki so potekala v Nemčiji in Avstriji (točka 873 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

17 Na drugem mestu, pri izračunu globe, ki jo je bilo treba naložiti vsakemu podjetju, se je Komisija oprla na Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: Smernice iz leta 2006) (točka 1184 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

18 Komisija je, prvič, določila osnovni znesek globe. Zaradi tega je v izpodbijanem sklepu pojasnila, da je ta izračun za vsako podjetje temeljil na njegovih prodajah po državah članicah, pomnoženih s številom let sodelovanja pri ugotovljeni kršitvi v vsaki državi članici in za zadevno podskupino proizvodov, tako da je bilo upoštevano, da nekatera podjetja opravljajo dejavnost zgolj v nekaterih državah članicah ali zgolj v kateri od treh podskupin proizvodov iz točke 3 zgoraj (točka 1197 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

19 Po tem pojasnilu je Komisija koeficient v zvezi s težo ugotovljene kršitve v smislu točk od 20 do 23 Smernic iz leta 2006 določila na 15 %. Pri tem je upoštevala štiri merila za presojo te kršitve, in sicer naravo, skupni tržni delež, geografski obseg in to, ali je bila kršitev izvršena (v točkah od 1210 do 1220 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

20 Komisija je poleg tega v skladu z določbami točke 24 Smernic iz leta 2006 določila koeficient na podlagi trajanja kršitve, s katerim je bilo treba pomnožiti osnovni znesek globe za tožečo stranko, na 6,66 za Nemčijo, kjer je tožeča stranka sodelovala pri ugotovljeni kršitvi med 6. marcem 1998 in 9. novembrom 2004, ter na 3,66 za Avstrijo, kjer je tožeča stranka sodelovala pri ugotovljeni kršitvi od 2. marca 2001 do 9. novembra 2004 (točka 1223 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

21 Nazadnje, Komisija je na podlagi določb točke 25 Smernic iz leta 2006, zato da bi zadevna podjetja odvrnila od sodelovanja pri horizontalnih sporazumih o določanju cen, ki bi bili podobni sporazumom, ki so predmet izpodbijanega sklepa, in ob upoštevanju štirih meril za presojo iz točke 19 zgoraj odločila, da bo osnovni znesek globe zvišala z uporabo dodatnega zneska v višini 15 % (točki 1224 in 1225 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

22 Na tej podlagi je bil za tožečo stranko določen osnovni znesek globe [zaupno] [1] (točka 1226 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

23 Drugič, Komisija je preverila, ali so obstajale obteževalne ali olajševalne okoliščine, zaradi katerih bi bilo treba prilagoditi osnovni znesek globe. Za tožečo stranko ni ugotovila nobene obteževalne ali olajševalne okoliščine.

24 Na tretjem mestu je Komisija zaradi določitve globe, ki naj se naloži, na podlagi člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 uporabila zgornjo mejo 10 % celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu (v nadaljevanju: zgornja meja 10 %). Globa, ki je bila naložena tožeči stranki po uporabi zgornje meje 10 %, je znašala 12 517 671 EUR (točki 1261 in 1264 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

25 Četrtič, Komisija je potrdila, da tožeča stranka ni bila upravičena do zmanjšanja globe na podlagi Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, ker za dokaze, ki jih je predložila, ni bilo mogoče šteti, da so predstavljali znatno dodano vrednost v smislu točke 21 tega obvestila (točka 1304 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

26 Glede na navedeno je Komisija v členu 1(2) izpodbijanega sklepa ugotovila, da je tožeča stranka kršila člen 101 PDEU in člen 53 Sporazuma EGP s tem, da je od 6. marca 1998 do 9. novembra 2004 sodelovala pri trajajočem sporazumu ali usklajenih ravnanjih v sektorju kopalniške opreme na ozemljih Nemčije in Avstrije.

27 Komisija je tožeči stranki za ugotovljeno kršitev v členu 2(6) izpodbijanega sklepa naložila globo 12 517 671 EUR.

1 — Prikriti zaupni podatki.

28 V členu 3 izpodbijanega sklepa je Komisija podjetjem, na katere se nanaša člen 1 tega sklepa, na eni strani odredila, naj prenehajo z ugotovljeno kršitvijo, če tega do takrat še niso storila, na drugi strani pa, naj se v bodoče vzdržijo vsakega dejanja ali ravnanja, kot je tisto, opisano v členu 1 izpodbijanega sklepa, in tudi kakršnega koli dejanja ali ravnanja z enakimi ali podobnimi cilji ali posledicami.

29 V členu 4 izpodbijanega sklepa so navedeni naslovniki izpodbijanega sklepa, med katerimi je tudi tožeča stranka.

Postopek in predlogi strank

30 Tožeča stranka je 8. septembra 2010 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.

31 Z vlogo, ki je bila v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložena 14. oktobra 2010, je Svet Evropske unije predlagal, naj se mu dovoli intervencija v podporo predlogom Komisije. Predsednica četrtega senata Splošnega sodišča je s sklepom z dne 8. marca 2011 temu predlogu ugodila.

32 Svet je 7. aprila 2011 vložil intervencijsko vlogo. Glavni stranki sta predložili stališča o navedeni vlogi.

33 Splošno sodišče (četrti senat) je na podlagi poročila sodnice poročevalke odločilo, da začne ustni postopek, in je v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 Poslovnika Splošnega sodišča tožeči stranki postavilo pisna vprašanja. Ta je na njih v roku odgovorila z dopisom z dne 30. januarja 2012.

34 Stranke so na obravnavi 29. februarja 2012 ustno podale navedbe in odgovorile na vprašanja, ki jih je postavilo Splošno sodišče.

35 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:

— izpodbijani sklep razglasi za ničen v delu, v katerem se nanaša nanjo;

— podredno, zmanjša globo, ki ji je bila naložena;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

36 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

— tožbo zavrne;

— tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

37 Svet Splošnemu sodišču predlaga, naj:

— zavrne ugovor nezakonitosti člena 23(3) Uredbe št. 1/2003;

— ustrezno odloči o stroških.

Pravo

38 Najprej je treba opozoriti, da sodni nadzor, ki ga opravi sodišče Evropske unije nad sklepi, ki jih sprejme Komisija zaradi kaznovanja kršitev konkurenčnega prava, temelji na nadzoru zakonitosti, določenem v členu 263 PDEU, ki je v primeru, ko se odloča o takem predlogu, dopolnjen z neomejeno pristojnostjo, ki je temu sodišču v skladu s členom 261 PDEU priznana s členom 31 Uredbe št. 1/2003 (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 8. decembra 2011 v zadevi Chalkor proti

Komisiji, C-386/10 P, ZOdl., str. I-13085, točke 53, 63 in 64). Ta pristojnost sodišču omogoča, da preseže preprost nadzor nad zakonitostjo sankcije in presojo Komisije nadomesti s svojo presojo ter tako odpravi, zmanjša ali poveča naloženo globo ali periodično denarno kazen (glej sodbo Sodišča z dne 8. decembra 2011 v zadevi KME in drugi proti Komisiji, C-272/09 P, ZOdl., str. I-12789, točka 103 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 5. oktobra 2011 v zadevi Romana Tabacchi proti Komisiji, T-11/06, ZOdl., str. II-6681, točka 265).

39 V obravnavani zadevi je jasno, da je tožeča stranka Splošnemu sodišču predložila v obravnavanje dva prvotna sklopa predlogov, in sicer na eni strani za razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa v delu, v katerem se nanaša nanjo, na drugi strani pa, podredno, za zmanjšanje globe, ki ji je bila naložena.

40 Poleg tega je treba navesti, da je Komisija v odgovoru na tožbo v bistvu zatrjevala, da je prvi sklop predlogov nedopusten, ker v tožbi v njegovo utemeljitev ni podan noben tožbeni razlog.

41 Glede na omenjeno sodno prakso in zgornje preudarke bo Splošno sodišče na prvem mestu preizkusilo dopustnost prvega sklopa predlogov v tožbi. Na drugem mestu bo v okviru nadzora nad zakonitostjo izpodbijanega sklepa preučilo utemeljenost primarnih predlogov za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa, na tretjem mestu pa utemeljenost podrednih predlogov, naj v bistvu Splošno sodišče na podlagi izvrševanja neomejene pristojnosti spremeni globo, ki jo je naložila Komisija, tako da jo zmanjša.

I – *Dopustnost*

42 Komisija trdi, da v bistvu prvi sklop predlogov ni dopusten, ker se tožbeni razlogi, ki jih je navedla tožeča stranka, nanašajo le na zmanjšanje globe. Poleg tega meni, da je treba poskus tožeče stranke, s katerim želi v repliki popraviti pomanjkljivo obrazložitev tožbe, zavrniti kot prepozen.

43 Tožeča stranka v bistvu odgovarja, da je treba iz dejstev, ki so navedena v tožbi, sklepati, da je treba izpodbijani sklep razglasiti za ničen. Poleg tega v repliki pojasnjuje, da je ničnost posledica tega, da ni sodelovala pri ugotovljeni kršitvi, ker, kot je ugotovila Komisija v točki 873 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ni vedela za geografski obseg te kršitve, ki je zajemala šest držav članic.

44 Na prvem mestu, v zvezi z dopustnostjo prvega sklopa predlogov je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso velja, da če tožeča stranka sklopa predlogov ne utemeljuje z nobenim tožbenim razlogom, pogoj iz člena 44(1)(c) Poslovnika Splošnega sodišča, da je treba na kratko povzeti tožbene razloge, ni izpolnjen in je treba ta sklop predlogov zavreči kot nedopusten (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v združenih zadevah Metsä-Serla in drugi proti Komisiji, od T-339/94 do T-342/94, Recueil, str. II-1727, točka 62, in z dne 23. marca 2004 v zadevi Theodorakis proti Svetu, T-310/02, RecFP, str. I-A-95 in II-427, točki 21 in 22).

45 Poleg tega, v skladu z ustaljeno sodno prakso velja tudi, da čeprav pri navedbi tožbenih razlogov v tožbi ni treba slediti terminologiji in vrstnemu redu iz Poslovnika in se lahko razlogi izrazijo v obliki vsebine, namesto v obliki pravnih opredelitev, pa morajo navedeni razlogi vseeno dovolj jasno izhajati iz tožbe (sklepa Splošnega sodišča z dne 28. aprila 1993 v zadevi De Hoe proti Komisiji, T-85/92, Recueil, str. II-523, točka 21, in z dne 20. januarja 2012 v zadevi Groupe Partouche proti Komisiji, T-315/10, točka 20; sodba Splošnega sodišča z dne 25. oktobra 2012 v zadevi Arbos proti Komisiji, T-161/06, točka 22).

46 Da bi se bilo mogoče v obravnavani zadevi izreči o dopustnosti prvega sklopa predlogov, je treba v skladu s sodno prakso, ki je navedena zgoraj v točkah 44 in 45, preveriti, ali je tožeča stranka navedla tožbene razloge in vsaj kratek povzetek dejanskega stanja in prava, na katerih temeljijo ti očitki, s katerimi je v bistvu utemeljen ta skop predlogov.

47 Glede tega je treba navesti, da tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja osem tožbenih razlogov. Prvi tožbeni razlog se v bistvu nanaša na napake pri presoji glede na člen 23(3) Uredbe št. 1/2003, ki so povezane z ugotovitvijo očitane ji kršitve in z naloženo ji globo, drugi tožbeni razlog se nanaša na kršitev člena 23(3) Uredbe št. 1/2003, ki je posledica uporabe zgornje meje 10 % iz člena 23(2) navedene uredbe, tretji tožbeni razlog se nanaša na neupoštevanje individualnega sodelovanja tožeče stranke pri ugotovljeni kršitvi, s čimer naj bi bilo kršeno načelo enakega obravnavanja, četrti tožbeni razlog se nanaša na neupoštevanje predhodnih odločb Komisije, s čimer je kršeno načelo enakega obravnavanja, peti tožbeni razlog se nanaša na neupoštevanje omejenih zmogljivosti tožeče stranke, s čimer je kršeno načelo sorazmernosti, šesti tožbeni razlog se nanaša na kršitev načela prepovedi retroaktivnosti, ki je posledica uporabe Smernic iz leta 2006, s katerimi je določena strožja metoda za izračun glob v primerjavi z metodo iz Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in člena 65(5) [ESPJ] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 171, v nadaljevanju: Smernice iz leta 1998), za ravnanja pred njihovim sprejetjem, sedmi tožbeni razlog se nanaša na to, da člen 23(3) Uredbe št. 1/2003 krši načelo določnosti, osmi tožbeni razlog pa se nanaša na nezakonitost Smernic iz leta 2006, ker je z njimi Komisiji podeljena preširoka diskrecijska pravica. Zadnja tožbena razloga pomenita ugovora nezakonitosti.

48 Nesporno je treba ugotoviti, da je tožeča stranka navedla teh osem tožbenih razlogov, pri čemer ni pojasnila, katerega od prvih dveh sklopov predlogov utemeljujejo.

49 Vendar je treba navesti, da se z izjemo tretjega tožbenega razloga, ki je v bistvu naveden v utemeljitev drugega sklopa predlogov, saj naj bi na njegovi podlagi Splošno sodišče spremenilo parametre izračuna globe za tožečo stranko ob upoštevanju njenega položaja v primerjavi s položajem drugih udeležencev, prvi, drugi četrti in peti tožbeni razlog v bistvu nanašajo na to, naj Splošno sodišče ugotovi, da je Komisija s tem, da ni upoštevala različnih okoliščin sodelovanja tožeče stranke pri ugotovljeni kršitvi, storila več napak pri presoji, katerih posledica je, da je v izpodbijanem sklepu več nezakonitosti, zaradi katerih bi bilo treba izpodbijani sklep razglasiti za ničen ali vsaj zmanjšati globo, ki je bila naložena tožeči stranki. V zvezi s šestim tožbenim razlogom je treba šteti, da tožeča stranka z zatrjevanjem kršitve načela prepovedi retroaktivnosti kot posledice uporabe Smernic iz leta 2006 za ravnanja, ki se očitajo tožeči stranki in ki so bila storjena pred njihovim sprejetjem, v bistvu predlaga Splošnemu sodišču, naj ugotovi, da je metoda za izračun globe, ki jo je uporabila Komisija v izpodbijanem sklepu, nezakonita, zaradi česar naj bi bilo treba izpodbijani sklep razglasiti za ničen ali vsaj zmanjšati globo, ki je bila naložena tožeči stranki, ker bi bila ta globa manjša, če bi Komisija uporabila Smernice iz leta 1998. V zvezi s sedmim in osmim tožbenim razlogom je treba ugotoviti, da želi tožeča stranka z uveljavljanjem nezakonitosti člena 23(3) Uredbe št. 1/2003 in Smernic iz leta 2006 dokazati, da je izpodbijani sklep v delu, v katerem je v okviru izračuna globe, ki ji je bila naložena, utemeljen na tem členu in teh smernicah, nezakonit, zaradi česar bi ga moralo Splošno sodišče razglasiti za ničen ali vsaj zmanjšati globo, ki ji je bila naložena.

50 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da so bili z izjemo tretjega tožbenega razloga drugi tožbeni razlogi v tožbi navedeni tudi v utemeljitev prvega sklopa predlogov. Zato je treba v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, prvi sklop predlogov razglasiti za dopusten.

51 Na drugem mestu, v zvezi z dopustnostjo trditev, s katerimi tožeča stranka v repliki dokazuje, da ni sodelovala pri enotni in trajajoči kršitvi, ki je obsegala šest držav članic, je treba opozoriti, da mora na podlagi člena 44(1)(c) v povezavi s členom 48(2) Poslovnika tožba vsebovati predmet spora in povzetek navajanih tožbenih razlogov ter da navajanje novih tožbenih razlogov med postopkom ni dovoljeno, razen če ti izhajajo iz pravnih in dejanskih okoliščin, ki so se pojavile med postopkom. Vendar pa je treba tožbeni razlog, ki je neposredna ali posredna razširitev v tožbi prej navedenega tožbenega razloga in ki je s tem tesno povezan, razglasiti za dopusten (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 26. junija 2008 v zadevi Alferink in drugi proti Komisiji, T-94/98, ZOdl., str. II-1125, točka 38 in navedena sodna praksa).

52 V obravnavani zadevi Splošno sodišče v zvezi z geografskim obsegom ugotovljene kršitve ugotavlja, da tožeča stranka v tožbi v utemeljitev prvega in tretjega tožbenega razloga očita Komisiji, da je storila napako pri presoji v okviru izračuna globe, ki ji je bila naložena, ker so bili uporabljeni enaki dejavniki kot za podjetja, ki so vedela za celotno ugotovljeno kršitev, čeprav je v točki 873 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da je tožeča stranka v zvezi z geografskim obsegom te kršitve vedela le za ozemlje dveh držav članic (Nemčije in Avstrije) od skupno šestih, ki so bile zajete z njo. Poleg tega tožeča stranka na teh dveh mestih zatrjuje, da je bilo njeno sodelovanje pri kršitvi torej omejeno na ozemlje teh dveh držav članic.

53 Nasprotno pa je treba glede drugih bistvenih značilnosti zadevne kršitve ugotoviti, da tožeča stranka v tožbi ni izpodbijala teh značilnosti in zlasti ne tega, da se je ta kršitev nanašala na tri podskupine proizvodov iz točke 3 zgoraj, ampak je zgolj zatrjevala, da je delovala le na trgu ene od teh treh podskupin.

54 Glede na zgornje ugotovitve je treba šteti, da trditve, ki jih podaja tožeča stranka v repliki in s katerimi izpodbija geografski obseg ugotovljene kršitve, pomenijo razširitev očitka v tožbi in jih je torej treba razglasiti za dopustne. Nasprotno pa druge trditve v repliki, s katerimi se izpodbijajo preostale bistvene značilnosti ugotovljene kršitve, ne pomenijo razširitve kakšnega očitka iz tožbe in jih je treba, ker so bile podane prepozno, razglasiti za nedopustne.

II – *Utemeljenost*

55 Kot je bilo navedeno zgoraj v točki 49, tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja osem tožbenih razlogov. S prvim, drugim, četrtim, petim in šestim tožbenim razlogom utemeljuje predloge za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa in predloge za to, naj Splošno sodišče zmanjša globo, ki je bila naložena tožeči stranki (prvi in drugi sklop predlogov). Tretji tožbeni razlog je naveden zgolj v utemeljitev predlogov za to, naj Splošno sodišče zmanjša to globo (drugi sklop predlogov). V zvezi s sedmim in osmim tožbenim razlogom je treba ugotoviti, kot je razvidno iz iste točke, da pomenita ugovora nezakonitosti.

56 Zato je treba na prvem mestu preučiti ugovora nezakonitosti, ki sta bila podana v okviru sedmega in osmega tožbenega razloga. Na drugem mestu bodo, kot je navedeno zgoraj v točki 41, na eni strani preučeni predlogi za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa, na drugi strani pa predlogi za to, naj Splošno sodišče z izvrševanjem neomejene pristojnosti spremeni naloženo globo, tako da jo zmanjša.

A – *Ugovora nezakonitosti*

1. Ugovor nezakonitosti člena 23(3) Uredbe št. 1/2003

57 Tožeča stranka v okviru ugovora nezakonitosti člena 23(3) Uredbe št. 1/2003 (v nadaljevanju: prvi ugovor) v bistvu trdi, da ta člen, na katerem je utemeljen izpodbijani sklep, krši „načelo določnosti“, ker sta v njem kot parametra za izračun globe navedena le teža in trajanje kršitve, ne da bi bila ta pojma natančneje opredeljena, zaradi česar naj bi imela Komisija skoraj neomejeno polje proste presoje v zvezi z določitvijo globe.

58 Komisija ob podpori Sveta nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje prvi ugovor.

59 Čeprav tožeča stranka v obravnavani zadevi zatrjuje kršitev „načela določnosti“, je treba ugotoviti, da se v okviru navedb, da pojma teže in trajanja kršitve nista dovolj določna, v bistvu sklicuje na načeli zakonitosti kazni in pravne varnosti (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 29. marca 2011 v zadevi ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, C-352/09 P, ZOdl., str. I-2359, točka 80). Zato je treba prvi ugovor preučiti glede na ti načeli.

60 V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da je načelo zakonitosti kazni, kot je vsebovano v členu 49 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (UL 2010, C 83, str. 389) in kot je bilo med drugim priznano v členu 7 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950 (v nadaljevanju: EKČP), korelat načela pravne varnosti, ki zahteva, da so v ureditvi Unije kršitve in sankcije jasno določene (glej zgoraj v točki 59 navedeno sodbo ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 80 in navedena sodna praksa; glej tudi, v tem smislu, sodbi Splošnega sodišča z dne 5. aprila 2006 v zadevi Degussa proti Komisiji, T-279/02, ZOdl., str. II-897, točka 66, in z dne 19. maja 2010 v zadevi Wieland-Werke in drugi proti Komisiji, T-11/05, neobjavljena v ZOdl., točka 58).

61 Poleg tega načelo pravne varnosti zahteva, da taka ureditev osebam, na katere se nanaša, omogoči, da se natančno seznanijo z obsegom obveznosti, ki jim jih nalaga, in da se lahko nedvoumno seznanijo s svojimi pravicami in obveznostmi ter ukrepajo v skladu z njimi (zgoraj v točki 59 navedena sodba Sodišča ThyssenKrupp Nirosta proti Komisiji, točka 81 in navedena sodna praksa).

62 Za izpolnjevanje zahtev, ki izhajajo iz načel zakonitosti kazni in pravne varnosti, ni potrebno, da so določbe, na podlagi katerih so naložene sankcije, tako natančno opredeljene, da so mogoče posledice kršitve predpisov predvidljive z absolutno gotovostjo. Obstoj nedoločnih pojmov v določbi namreč ne pomeni nujno kršitve teh načel in to, da zakon podeljuje diskrecijsko pravico, samo po sebi ne pomeni kršitve zahteve po predvidljivosti, če sta obseg in način izvrševanja te pravice dovolj jasna (glej v tem smislu zgoraj v točki 60 navedeni sodbi Degussa proti Komisiji, točka 71, in Wieland-Werke in drugi proti Komisiji, točki 62 in 63).

63 Glede tega je Sodišče razsodilo, da se jasnost zakona ne presoja samo z vidika besedila upoštevne določbe, ampak tudi z vidika pojasnil iz ustaljene in objavljene sodne prakse (sodba z dne 22. maja 2008 v zadevi Evonik Degussa proti Komisiji, C-266/06 P, neobjavljena v ZOdl., točka 40). Poudarilo je tudi, da je merila, ki so se oblikovala v sodni praksi v zvezi z metodo izračuna glob v konkurenčnem pravu Evropske unije, med drugim prevzela Komisija zaradi priprave smernic in je na njihovi podlagi razvila znano in dostopno prakso odločanja (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Evonik Degussa proti Komisiji, točka 61).

64 V zvezi z veljavnostjo člena 23(3) Uredbe št. 1/2003 glede na načeli zakonitosti kazni in pravne varnosti je treba opozoriti, da je Splošno sodišče v zvezi z argumenti, ki so bili v bistvu enaki tistim, s katerimi tožeča stranka utemeljuje prvi ugovor, že razsodilo, da odstavka 2 in 3 tega člena, ki ju je treba obravnavati skupaj, izpolnjujeta zahteve, ki izhajajo iz teh načel, saj omejujeta diskrecijsko pravico Komisije (zgoraj v točki 60 navedena sodba Wieland-Werke in drugi proti Komisiji, točke od 63 do 72).

65 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba prvi ugovor zavrniti kot neutemeljen.

2. Ugovor nezakonitosti Smernic iz leta 2006

66 Iz tožbe in iz dopisa z dne 30. januarja 2012 je razvidno, da tožeča stranka v okviru ugovora nezakonitosti Smernic iz leta 2006 (v nadaljevanju: drugi ugovor) trdi, da so te smernice, zlasti točki 35 in 37, nezakonite, ker zaradi skoraj neomejene diskrecijske pravice, ki jo ima na njihovi podlagi Komisija, kršijo načeli zakonitosti kazni in pravne varnosti.

67 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje drugi ugovor.

68 Glede tega je treba na prvem mestu opozoriti, da v skladu s sodno prakso to, da Komisija sprejme smernice, po svoji naravi prispeva k zagotovitvi spoštovanja načela zakonitosti kazni. Na tej podlagi je treba navesti, da smernice na splošno in abstraktno določajo metodologijo, ki si jo je Komisija določila za potrebe določitve glob, in tako podjetjem zagotavljajo pravno varnost (sodba Sodišča z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točki 211 in 213).

69 Na drugem mestu, na podlagi točke 2 Smernic iz leta 2006 je mogoče sklepati, da te spadajo v pravni okvir, ki ga določa člen 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003. V točkah od 59 do 64 zgoraj pa je bilo ugotovljeno, da ta člen izpolnjuje zahteve, ki izhajajo iz načel zakonitosti kazni in pravne varnosti.

70 Na tretjem mestu je treba poudariti, da Komisija s sprejetjem Smernic iz leta 2006 ni prekoračila mej polja proste presoje, ki ji je priznano s členom 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003 (glej v tem smislu in po analogiji zgoraj v točki 68 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 250).

71 Člen 23(3) Uredbe št. 1/2003 namreč določa, da Komisija za določitev globe upošteva težo in trajanje kršitve. V Smernicah iz leta 2006 pa je v točki 19 določeno, da je osnovni znesek globe povezan z deležem vrednosti prodaje, ki je določen glede na stopnjo teže kršitve, pomnoženo s številom let trajanja kršitve.

72 Natančneje, kar zadeva upoštevanje teže kršitve, v skladu s točkami od 21 do 23 Smernic iz leta 2006 upoštevani delež prodaje (v nadaljevanju: koeficient „teža kršitve“) lahko znaša do 30 %, pri čemer se upoštevajo nekateri dejavniki, kot so narava kršitve, skupni tržni delež vseh zadevnih podjetij, geografski obseg kršitve in to, ali je bila kršitev izvršena, pri čemer se sporazumi o določitvi cen, razdelitvi trga in omejitvi proizvodnje zaradi svoje narave štejejo med najtežje omejitve konkurence. V točki 25 Smernic iz leta 2006 je pojasnjeno, da bo Komisija z namenom odvračanja v osnovni znesek globe vključila še delež, na podlagi katerega bo izračunala dodatni znesek (v nadaljevanju: koeficient „dodatni znesek“) med 15 in 25 % vrednosti prodaje, pri čemer bo upoštevala zgoraj navedene dejavnike.

73 Kar zadeva upoštevanje trajanja kršitve, je v točki 24 Smernic iz leta 2006 določeno, prvič, da bo znesek, določen glede na vrednost prodaje, pomnožen s številom let udeležbe pri kršitvi, in drugič, da se bodo obdobja, krajša od šestih mesecev, štela kot polovica leta, obdobja, daljša od šestih mesecev in krajša od enega leta, pa kot polno leto.

74 Na podlagi točk od 27 do 31 Smernic iz leta 2006 se osnovni znesek globe nato lahko prilagodi zaradi upoštevanja obteževalnih in olajševalnih okoliščin in zaradi zagotovitve zadostnega odvračilnega učinka globe. V skladu s točko 34 navedenih smernic se lahko ta znesek prav tako zmanjša zaradi upoštevanja Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002.

75 Dalje, v točki 32 Smernic iz leta 2006 je pojasnjeno, da za vsako podjetje in podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, končni znesek globe nikakor ne bo presegel 10 % celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu, kot to izhaja iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003.

76 Nazadnje, Komisija na eni strani v točki 35 Smernic iz leta 2006 kot izjemo določa, da bo pri določitvi globe lahko upoštevala nezmožnost plačila podjetja. V nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka, Komisija na podlagi te določbe nima neomejenega polja proste presoje, saj so pogoji za odobritev zmanjšanja globe zaradi nezmožnosti plačila v njej zelo natančno opisani. Tako je v tej točki pojasnjeno, da, prvič, ne bo odobreno nobeno zmanjšanje globe samo zaradi ugotovitve, da je podjetje v neugodnem ali slabem finančnem stanju, in da, drugič, se zmanjšanje lahko odobri samo na podlagi objektivnih dokazov, da bi naložitev globe nepopravljivo ogrozila gospodarsko sposobnost preživetja zadevnega podjetja in povzročila, da bi njegova sredstva izgubila vso vrednost.

77 Na drugi strani, Komisija v točki 37 Smernic iz leta 2006 navaja, da lahko zaradi posebnosti posamezne zadeve ali potrebe po zagotavljanju odvračilnega učinka v posamezni zadevi utemeljeno odstopi od metodologije, ki je določena v teh smernicah. Ker na podlagi določb te točke ne sme odstopiti od načel iz člena 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003, je treba šteti, da v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka, Komisiji s temi določbami ni priznana skoraj neomejena diskrecijska pravica in da zato ta točka ne odstopa od načela zakonitosti kazni.

78 Zato je sprejetje Smernic iz leta 2006 s strani Komisije, ker te spadajo v pravni okvir, ki ga določa člen 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003, prispevalo k natančnejši določitvi mej izvrševanja diskrecijske pravice, ki jo ima Komisija na podlagi te določbe (zgoraj v točki 60 navedena sodba Degussa proti Komisiji, točka 82), in z njim ni bilo kršeno načelo zakonitosti kazni, ampak je prispevalo k njegovemu spoštovanju.

79 Glede na celoto zgornjih preudarkov je treba drugi ugovor zavrniti kot neutemeljen.

B – *Primarni predlogi za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa*

80 Kot je bilo navedeno zgoraj v točki 49, so bili prvi, drugi, četrti, peti in šesti tožbeni razlog navedeni zlasti v utemeljitev predlogov za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa.

81 Ker je Komisija v izpodbijanem sklepu uporabila Smernice iz leta 2006 in ker, kot je bilo ugotovljeno zgoraj v točki 78, je treba zavrniti drugi ugovor, je treba najprej preučiti šesti tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev načela prepovedi retroaktivnosti, ker so bile te smernice uporabljene za ravnanja, očitana tožeči stranki, ki so bila storjena pred njihovim sprejetjem. Nato bodo preučeni prvi, drugi, četrti in peti tožbeni razlog, s katerimi se želi prikazati, da so v izpodbijanem sklepu nezakonitosti, ki so posledica več napak pri presoji Komisije.

1. Šesti tožbeni razlog: kršitev načela prepovedi retroaktivnosti

82 Tožeča stranka trdi, da bi morala Komisija uporabiti Smernice iz leta 1998, ker kartel zajema obdobje med letoma 1992 in 2004. Meni, da je Komisija z izračunom glob na podlagi Smernic iz leta 2006 kršila načelo prepovedi retroaktivnosti. Dodaja, da bi bila ob uporabi Smernic iz leta 1998 globa manjša.

83 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje šesti tožbeni razlog.

84 Glede tega je, prvič, treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso načelo prepovedi retroaktivnosti v kazenskem pravu, kot izhaja iz člena 49 Listine o temeljnih pravicah in je bilo med drugim priznano v členu 7 EKČP, katere spoštovanje mora zagotoviti sodišče Unije, lahko prepreči retroaktivno uporabo nove razlage norme, ki določa kršitev, če rezultat te razlage ni bil razumno predvidljiv, ko je bila kršitev storjena (glej v tem smislu in po analogiji sodbo Sodišča z dne 8. februarja 2007 v zadevi Groupe Danone proti Komisiji, C-3/06 P, ZOdl., str. I-1331, točke od 87 do 89 in navedena sodna praksa, in sodbo Splošnega sodišča z dne 2. februarja 2012 v zadevi Denki Kagaku Kogyo in Denka Chemicals proti Komisiji, T-83/08, točka 120).

85 Drugič, v skladu z ustaljeno sodno prakso velja tudi, da mora Komisija ne glede na določbe člena 23(5) Uredbe št. 1/2003, iz katerih izhaja, da sklepi o naložitvi glob zaradi kršitve konkurenčnega prava niso kazenske narave, spoštovati načelo prepovedi retroaktivnosti v vsakem upravnem postopku, v katerem so lahko naložene sankcije na podlagi pravil o konkurenci iz Pogodbe (glej v tem smislu zgoraj v točki 68 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 202; glej zgoraj v točki 84 navedeno sodbo Denki Kagaku Kogyo in Denka Chemicals proti Komisiji, točka 122). To velja zlasti, če se Komisija odloči, da bo spremenila represivno politiko, ki je v obravnavani zadevi njena splošna

politika konkurence v zvezi z globami. Taka sprememba, zlasti če je opravljena z sprejemom pravil ravnanja, kot so smernice, namreč lahko ima posledice z vidika načela prepovedi retroaktivnosti (zgoraj v točki 68 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 222).

86 Tretjič, za nadzor nad spoštovanjem načela prepovedi retroaktivnosti je bilo razsojeno, da je treba preveriti, ali je bilo zadevno spremembo mogoče razumno predvideti takrat, ko so bile storjene zadevne kršitve (zgoraj v točki 68 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 224). Obseg pojma predvidljivosti je pretežno odvisen od vsebine besedila, ki ga zadeva, področja, ki ga pokriva, ter od števila in statusa njegovih naslovnikov. Predvidljivost zakona ne nasprotuje temu, da bi bila zadevna oseba prisiljena poseči po pojasnjevalnih nasvetih, da bi v okoliščinah zadeve razumno ocenila posledice, ki lahko nastanejo zaradi nekega dejanja. To zlasti velja za strokovnjake, ki so vajeni, da morajo izkazovati izredno skrbnost pri opravljanju svoje dejavnosti. Od njih je tudi mogoče pričakovati, da posebej pazijo na to, da presodijo tveganja, ki jih ta prinaša (zgoraj v točki 68 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 219).

87 Glede tega je treba opozoriti, da učinkovita uporaba pravil o konkurenci, kot izhajajo iz določb Uredbe št. 1/2003, zahteva, da lahko Komisija ob upoštevanju zgornje meje iz člena 23(2) navedene uredbe kadar koli zviša raven glob, če je to potrebno za zagotovitev izvajanja politike konkurence. Na podlagi tega je mogoče sklepati, da podjetja, ki so udeležena v upravnem postopku,v katerem se lahko naloži globa, ne morejo imeti legitimnega pričakovanja niti glede tega, da Komisija ne bo povišala do tedaj uporabljive ravni glob, niti glede metode za izračun glob, ampak da morajo, nasprotno, ta podjetja upoštevati možnost, da bo Komisija kadar koli zvišala raven glob v primerjavi s prej uporabljivo, bodisi tako, da bo raven glob zvišala z določitvijo glob v posamičnem sklepu, bodisi tako, da bo v dani zadevi uporabila splošno veljavna pravila ravnanja, kot so smernice (zgoraj v točki 84 navedena sodba Groupe Danone proti Komisiji, točki 90 in 91, in zgoraj v točki 68 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točke od 227 do 230).

88 V obravnavani zadevi je treba na eni strani opozoriti, da je bilo že v točkah 69 in 78 zgoraj ugotovljeno, da so Smernice iz leta 2006 del pravnega okvira, ki ga določa člen 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003, in da prispevajo k natančnejši določitvi mej za izvrševanje diskrecijske pravice, ki jo ima Komisija na podlagi te določbe. Splošno sodišče je zgoraj v točki 75 zlasti ugotovilo, da je v skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003 v točki 32 Smernic iz leta 2006 določeno, da končni znesek globe za vsako podjetje in podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, ne sme preseči 10 % celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

89 Na drugi strani je treba navesti, da bi morala tožeča stranka kljub temu, da ne obstaja izrecna določba o periodičnih spremembah Smernic iz leta 1998, ob upoštevanju obstoječe sodne prakse upoštevati možnost, da se Komisija po tem, ko je bila storjena kršitev, odloči sprejeti in uporabiti nove smernice o načinu določanja glob (zgoraj v točki 84 navedena sodba Denki Kagaku Kogyo in Denka Chemicals proti Komisiji, točka 116).

90 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba ugotoviti, da so bile Smernice iz leta 2006 in zlasti nova metoda za izračun glob, ki je določena v njih, čeprav se je z njo v primerjavi z metodo iz Smernic iz leta 1998 raven naloženih glob zvišala, za podjetja, kot je tožeča stranka, ob storitvi ugotovljene kršitve razumno predvidljive in da Komisija s tem, da je v izpodbijanem sklepu uporabila Smernice iz leta 2006 za kršitev, ki je bila storjena pred njihovim sprejetjem, ni kršila načela prepovedi retroaktivnosti (glej v tem smislu zgoraj v točki 68 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točki 231 in 232, in sodbo z dne 18. maja 2006 v zadevi Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients proti Komisiji, C-397/03 P, ZOdl., str. I-4429, točka 25).

91 Zato je treba šesti tožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

2. Prvi tožbeni razlog: napake pri presoji, ki jih je storila Komisija pri ugotovitvi kršitve, ki se očita tožeči stranki, in pri izračunu globe, ki ji je bila naložena

92 Najprej je treba ugotoviti, da bi bilo na podlagi uvodnega dela prvega tožbenega razloga, kot je naveden v tožbi, in sicer da „tožena stranka ne upošteva številnih olajševalnih okoliščin v prid tožeči stranki, s čimer krši člen 23(3) Uredbe št. 1/2003“, mogoče sklepati, da tožeča stranka trdi, da je v izpodbijanem sklepu več nezakonitosti, ki so posledica tega, da Komisija ni upoštevala olajševalnih okoliščin, na podlagi katerih bi morala zmanjšati globo, ki ji jo je naložila.

93 Vendar 13 okoliščin, na katere se sklicuje tožeča stranka in ki so predstavljene v prav toliko delih prvega tožbenega razloga, v bistvu napotujejo na več napak pri presoji, ki jih je storila Komisija, prvič, v zvezi z ugotovitvijo kršitve, ki jo očita tožeči stranki (četrti, šesti, sedmi, osmi in enajsti del), in drugič, v zvezi z izračunom globe, ki ji jo je naložila (prvi, drugi, tretji, peti, deveti, deseti, dvanajsti in trinajsti del).

a) Napake pri presoji v zvezi z ugotovitvijo kršitve, ki se očita tožeči stranki

94 Na prvem mestu je treba preučiti šesti, sedmi in osmi del prvega tožbenega razloga v delu, v katerem se želi v bistvu prikazati, da je Komisija storila napako pri presoji, ko je ugotovila, da je tožeča stranka sodelovala pri ugotovljeni kršitvi v Avstriji, tako da bi bilo njeno morebitno sodelovanje pri tej kršitvi omejeno na Nemčijo.

95 Na drugem mestu bosta preučena četrti in enajsti del prvega tožbenega razloga v delu, v katerem se želi v bistvu prikazati napačna uporaba člena 101 PDEU, ker naj nekatera ravnanja, ki se očitajo tožeči stranki, ne bi pomenila kršitve konkurenčnega prava.

Šesti, sedmi in osmi del prvega tožbenega razloga: napaka pri presoji v zvezi s sodelovanjem tožeče stranke pri ugotovljeni kršitvi v Avstriji

96 Najprej je treba preučiti sedmi del prvega tožbenega razloga, nato njegov šesti del, nazadnje pa njegov osmi del.

– Sedmi del prvega tožbenega razloga: napaka pri presoji v zvezi s tem, da je tožeča stranka cene v Avstriji prilagodila cenam v Nemčiji

97 Tožeča stranka trdi, da v nasprotju s tem, kar trdi Komisija v točki 351 obrazložitve izpodbijanega sklepa, cen v Avstriji s cenami v Nemčiji ni prilagodila na podlagi sporazuma z njenimi konkurenti, ampak na podlagi samostojne odločitve. Poleg tega trdi, da so dokazi, ki jih glede tega navaja Komisija v opombi št. 404 izpodbijanega sklepa, iz obdobja, v katerem še ni bila članica usklajevalnega telesa ASI, ali pa se nanašajo na zaslone za prhanje, te podskupine proizvodov pa ne proizvaja.

98 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje sedmi del prvega tožbenega razloga.

99 Glede tega je treba na prvem mestu ugotoviti, da si tožeča stranka napačno razlaga točko 351 obrazložitve izpodbijanega sklepa tako, da ji je Komisija očitala prilagoditev cen v Avstriji cenam v Nemčiji. Točka 351 obrazložitve izpodbijanega sklepa je namreč ena od točk obrazložitve, v katerih je Komisija ovrgla argumentacijo tožeče stranke v okviru upravnega postopka. Tožeča stranka je trdila, da čeprav je od leta 2001 stalno sodelovala na sestankih usklajevalnega telesa ASI, ni nikoli uporabila informacij o cenah, ki so bile izmenjane na teh sestankih, in je svoje cene na avstrijskem trgu določala glede na cene, ki jih je njena matična družba postavila na nemškem trgu, ter da izmenjava informacij ni imela nikakršnega učinka na trg.

100 Komisija je v odgovor na argumentacijo tožeče stranke v okviru upravnega postopka v točki 350 obrazložitve izpodbijanega sklepa v bistvu menila, da tožeča stranka ob upoštevanju tega, da je sodelovala na sestankih usklajevalnega telesa ASI od leta 2001, ni bilo mogoče, da ne bi neposredno ali posredno upoštevala informacij o cenah, ki so jih razkrili njeni konkurenti. V točki 351 obrazložitve izpodbijanega sklepa je pojasnila, da to, da usklajevanje cen morda ni vplivalo na trg ali na cene za končnega potrošnika, ne spreminja ugotovitve, da je to usklajevanje imelo protikonkurenčni cilj. V isti točki obrazložitve je pojasnila, da ni nikoli trdila, da je tožeča stranka razpravljala o uporabi cen v Nemčiji na avstrijskem ozemlju, ampak da je, nasprotno, menila, da so člani usklajevalnega telesa ASI razpravljali o svojih cenovnih politikah, pri čemer so upoštevali, kako so se te spreminjale na nemškem trgu. Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da se ugotovitev Komisije v zvezi s prilagoditvijo cen v Avstriji cenam v Nemčiji ne nanaša posebej na tožečo stranko, ampak na splošno na mehanizem usklajevanja cen, ki so ga uvedli vsi proizvajalci kopalniške opreme znotraj usklajevalnega telesa ASI, že preden se mu je pridružila tožeča stranka. Poleg tega je treba opozoriti, da je bilo usklajevalno telo ASI nacionalno poklicno združenje, v katerem so bili zbrani proizvajalci treh podskupin proizvodov iz točke 3 zgoraj. Zato se tožeča stranka brezpredmetno sklicuje na to, da se dokazi, ki jih je navedla Komisija v opombi št. 404 izpodbijanega sklepa, nanašajo na proizvode, ki jih ne proizvaja.

101 Na drugem mestu, v zvezi z očitkom, da je Komisija napačno menila, da je tožeča stranka cene v Avstriji prilagodila cenam v Nemčiji na podlagi sporazuma z njenimi konkurenti, je treba ugotoviti, da tožeča stranka zgolj navaja, ne da bi utemeljila to trditev, da je bila ta prilagoditev posledica samostojne odločitve. Zato je treba ta očitek zavrniti.

102 Na tretjem mestu je treba ugotoviti, tako kot Komisija v točki 350 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da je tožeča stranka v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah potrdila, da je sodelovala pri izmenjavi informacij o dvigih cen med sestanki usklajevalnega telesa ASI od leta 2001, hkrati pa pojasnila, da ni nikoli uporabila informacij o cenah, ki so bile izmenjane na teh sestankih. Tožeča stranka je v odgovor na vprašanje, ki ga je postavilo Splošno sodišče na obravnavi, potrdila to ugotovitev. To priznanje sodelovanja je poleg tega potrjeno z ugotovitvami Komisije, ki so primerno podprte s podrobnimi in skladnimi dokazi, ki jih tožeča stranka ne izpodbija, v točkah od 325 do 339 obrazložitve izpodbijanega sklepa, s katerimi je dokazano, da je od leta 2001 neprekinjeno sodelovala na sestankih usklajevalnega telesa ASI, na katerih so proizvajalci kopalniške opreme usklajevali svoje cene na avstrijskem trgu. Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je Komisija pravno zadostno dokazala, da je tožeča stranka sodelovala pri protikonkurenčnih dogovarjanjih, ki so zajemala usklajevanje dvigov cen.

103 Prvič, te ugotovitve ne more omajati to, da opomba št. 404 izpodbijanega sklepa vsebuje informacije, ki se nanašajo na obdobje pred pristopom tožeče stranke k usklajevalnem telesu ASI. Ta opomba je namreč namenjena utemeljitvi ugotovitve iz točke 351 obrazložitve izpodbijanega sklepa v zvezi s prilagoditvijo avstrijskih cen cenam v Nemčiji. V točki 100 zgoraj pa je bilo navedeno, da se je ta ugotovitev na splošno nanašala na mehanizem usklajevanja cen, ki so ga uvedli vsi proizvajalci kopalniške opreme znotraj usklajevalnega telesa ASI, že preden se mu je pridružila tožeča stranka.

104 Drugič, to, da naj tožeča stranka ne bi udejanjala zadevnih dogovarjanj, ker naj bi svoje cene prilagodila cenam svoje nemške matične družbe in naj ne bi uporabila informacij, ki so bile izmenjane na sestankih usklajevalnega telesa ASI, ne more izključiti uporabe člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP.

105 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba sedmi del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

– Šesti del prvega tožbenega razloga: napaka pri presoji v zvezi s sodelovanjem tožeče stranke pri izmenjavi informacij v Avstriji

106 Tožeča stranka trdi, da v Avstriji ni sodelovala pri izmenjavi poslovno občutljivih informacij, ki se niso nanašale na cene. V utemeljitev te trditve pojasnjuje, da nobeden od dokumentov, ki jih je navedla Komisija v opombi št. 387 izpodbijanega sklepa, ne dokazuje, da je sodelovala pri nezakoniti izmenjavi informacij v Avstriji.

107 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje šesti del prvega tožbenega razloga.

108 Najprej je treba ugotoviti, da tudi če bi bile trditve v celoti ali vsaj delno utemeljene, posledična napaka pri ugotovitvi iz izpodbijanega sklepa, da je tožeča stranka sodelovala pri izmenjavi poslovno občutljivih informacij v Avstriji, ne bi mogla povzročiti, da bi bil člen 1 izpodbijanega sklepa razglašen za ničen v delu, v katerem se nanaša na tožečo stranko. V okviru preučitve sedmega dela prvega tožbenega razloga je bilo namreč ugotovljeno, da je Komisija utemeljeno sklepala, da je tožeča stranka sodelovala pri usklajevanju dvigov cen na avstrijskem trgu od 2. marca 2001 do 9. novembra 2004. Iz točke 341 obrazložitve izpodbijanega sklepa pa je razvidno, da je Komisija menila, da je bila izmenjava informacij podpora glavnemu mehanizmu usklajevanja cen. V točki 395 obrazložitve izpodbijanega sklepa je torej Komisija s sklicevanjem na mehanizem usklajevanja dvigov cen sklepala na obstoj tajnih dogovarjanj proizvajalcev kopalniške opreme v Avstriji.

109 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da glede na ugotovljeno v zvezi s sedmim delom o šestem ni treba odločati.

– Osmi del prvega tožbenega razloga: napaka pri presoji v zvezi z obsegom sodelovanja tožeče stranke pri kartelu

110 Tožeča stranka v okviru osmega dela prvega tožbenega razloga zlasti trdi, prvič, da se ugotovitev Komisije v točkah 796 in 834 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da so multinacionalne skupine omogočile trdno organizacijo kartela onkraj meja in podskupin proizvodov zaradi centralnega določanja cen in dobrega kroženja informacij znotraj teh skupin, nanjo ne nanaša, ker njeno sodelovanje pri ugotovljeni kršitvi zaradi neobstoja avtonomije avstrijske podružnice pri določanju cen glede na sedež družbe v Nemčiji ni imelo multinacionalnega obsega, in drugič, da je bila prisotna le na trgu ene od treh podskupin proizvodov iz točke 3 zgoraj.

111 Komisija nasprotuje trditvam tožeče stranke v utemeljitev osmega dela prvega tožbenega razloga.

112 Glede tega je treba, prvič, ugotovitve Komisije iz točk 796 in 834 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da so multinacionalne skupine omogočile trdno organizacijo kartela onkraj meja in podskupin proizvodov zaradi centralnega določanja cen, razumeti drugače. Te ugotovitve so namreč del razlogovanja Komisije v točkah od 793 do 849 obrazložitve izpodbijanega sklepa, s katerim je ta skušala dokazati, da so imela tajna dogovarjanja proizvajalcev kopalniške opreme v šestih državah članicah in v zvezi s tremi podskupinami proizvodov iz točke 3 zgoraj značilnosti enotne in trajajoče kršitve. Namen teh ugotovitev torej ni bil, da bi se kot take uporabile posebej za tožečo stranko.

113 Drugič, navesti je treba, da je Komisija po tem, ko je ugotovila obstoj enotne in trajajoče kršitve, v točki 850 obrazložitve izpodbijanega sklepa pojasnila, da za to, da se odgovornost za takšno kršitev pripiše podjetju, ki je sodelovalo le pri delu protikonkurenčnih dogovarjanj, zadošča dokazati, da je to podjetje z lastnimi ravnanji želelo prispevati k skupnim ciljem vseh udeležencev in da je vedelo za dejanska ravnanja, ki so jih predvidela ali izvajala druga podjetja pri uresničevanju teh ciljev, ali da je lahko ta ravnanja razumno predvidelo in je bilo pripravljeno sprejeti tveganje. Komisija pa je v točkah 872 in 873 obrazložitve izpodbijanega sklepa menila, da je tožeča stranka sodelovala pri enotni in trajajoči kršitvi, ker je zaradi njenega sodelovanja na sestankih usklajevalnih teles ASI

v Avstriji in IndustrieForum Sanitär v Nemčiji lahko razumno vedela za različne sklope proizvodov, ki so bili predmet ugotovljene kršitve. Nasprotno pa je Komisija v zvezi z geografskim obsegom te kršitve menila, da je tožeča stranka lahko vedela le za tajna ravnanja v Avstriji in Nemčiji.

114 Vendar tožeča stranka s to tožbo ni izpodbijala obstoja ugotovljene kršitve, torej enotne in trajajoče kršitve, kot je bila predstavljena v točkah od 793 do 849 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Poleg tega, kot je bilo ugotovljeno v točkah 53 in 54 zgoraj, je prepozno izpodbijala, da je vedela za eno od bistvenih značilnosti te kršitve, in sicer za to, da je zajemala tri podskupine proizvodov.

115 Tako to, na kar se sklicuje tožeča stranka, da ugotovitve Komisije zlasti v točkah 793 in 834 obrazložitve izpodbijanega sklepa v zvezi s centralnim določanjem cen in podskupinami proizvodov, ki so bile zajete s kartelom, zanjo niso uporabljive, ne more ovreči razlogovanja Komisije v zvezi s, prvič, obstojem enotne in trajajoče kršitve, in drugič, sodelovanjem tožeče stranke pri tej kršitvi, ter zato povzročiti, da se izpodbijani sklep razglasi za ničen.

116 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba osmi del prvega tožbenega razloga zavrniti kot brezpredmeten.

117 Ob upoštevanju ugotovitev iz točk 105, 109 in 116 zgoraj je treba šteti, da je v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka, Komisija lahko sklepala, da njeno sodelovanje pri ugotovljeni kršitvi ni bilo omejeno na Nemčijo, ampak je zajemalo tudi Avstrijo, ne da bi storila napako pri presoji.

Četrti in enajsti del prvega tožbenega razloga: napačna uporaba člena 101 PDEU

118 Navesti je treba, da četrti del prvega tožbenega razloga v bistvu temelji na trditvah, da, prvič, je bilo usklajevanje dvigov cen posledica zahteve strank, in sicer trgovcev na debelo, in drugič, da izpolnitev takšne zahteve ni pomenilo kršitve člena 101 PDEU. Kar zadeva enajsti del prvega tožbenega razloga, tožeča stranka trdi, da preglednost trga ne škodi konkurenci.

119 Pred preučitvijo četrtega in enajstega dela prvega tožbenega razloga, ki se nanašata na kršitev člena 101 PDEU, je treba opozoriti na sodno prakso v zvezi z obstojem kršitve člena 101(1) PDEU.

120 Glede tega so na podlagi člena 101(1) PDEU nezdružljivi z notranjim trgom in prepovedani vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja, ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami in katerih cilj ali posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.

121 Za sporazum v smislu člena 101(1) PDEU zadostuje, da zadevna podjetja izrazijo skupno voljo, da bodo na trgu delovala na določen način (sodbi Splošnega sodišča z dne 17. decembra 1991 v zadevi Hercules Chemicals proti Komisiji, T-7/89, Recueil, str. II-1711, točka 256, in z dne 20. marca 2002 v zadevi HFB in drugi proti Komisiji, T-9/99, Recueil, str. II-1487, točka 199).

122 Lahko se šteje, da je sporazum v smislu člena 101(1) PDEU sklenjen že, če je načeloma podano soglasje volj o omejitvi konkurence, tudi če o posameznih elementih nameravane omejitve še potekajo pogajanja (glej v tem smislu zgoraj v točki 121 navedeno sodbo HFB in drugi proti Komisiji, točke od 151 do 157 in 206).

123 Pojem usklajenega ravnanja se nanaša na kakršno koli obliko usklajenega delovanja podjetij, ki – ne da bi moralo pripeljati do sklenitve pogodbe v pravem pomenu – konkurenčna tveganja hote nadomešča s praktičnim sodelovanjem med njimi (sodbi Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 115, in Hüls proti Komisiji, C-199/92 P, Recueil, str. I-4287, točka 158).

124 Člen 101(1) PDEU v zvezi s tem nasprotuje vsakemu neposrednemu ali posrednemu stiku med gospodarskimi subjekti, ki bi ali vplival na ravnanje trenutnega oziroma potencialnega konkurenta na trgu ali bi takemu konkurentu razkril ravnanje na trgu, za katero se je gospodarski subjekt odločil ali ki ga namerava upoštevati, kadar je cilj ali posledica teh stikov omejevanje konkurence (glej v tem smislu zgoraj v točki 123 navedeno sodbo Komisija proti Anic Partecipazioni, točki 116 in 117).

125 Izmenjava informacij je v nasprotju s pravili Unije o konkurenci, če zmanjšuje ali odpravlja stopnjo negotovosti pri delovanju zadevnega trga, zaradi česar bi bila omejena konkurenca med podjetji (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 2. oktobra 2003 v zadevi Thyssen Stahl proti Komisiji, C-194/99 P, Recueil, str. I-10821, točka 81 in navedena sodna praksa).

126 Razkritje občutljivih informacij namreč odpravlja negotovost glede prihodnjega delovanja konkurenta in tako bodisi neposredno bodisi posredno vpliva na strategijo naslovnika informacij (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 23. novembra 2006 v zadevi Asnef-Equifax in Administración del Estado, C-238/05, ZOdl., str. I-11125, točka 51 in navedena sodna praksa). Vsak gospodarski subjekt mora torej samostojno določiti politiko, ki jo namerava izvajati na notranjem trgu, in pogoje, ki jih želi ponuditi svojim strankam (glej zgoraj v točki 125 navedeno sodbo Thyssen Stahl proti Komisiji, točka 82 in navedena sodna praksa).

127 Sicer je res, da ta zahteva po samostojnosti ne izključuje pravice gospodarskih subjektov, da se na razumen način prilagodijo ugotovljenemu ali pričakovanemu ravnanju svojih konkurentov, vendar močno nasprotuje vsakemu neposrednemu ali posrednemu stiku med gospodarskimi subjekti, kadar imajo ti stiki, ob upoštevanju narave zagotavljanih proizvodov ali storitev, velikosti in števila podjetij in tudi velikosti trga, za cilj ali končno posledico vzpostavitev pogojev konkurence, ki ne ustrezajo normalnim pogojem na zadevnem trgu (glej zgoraj v točki 125 navedeno sodbo Thyssen Stahl proti Komisiji, točka 83 in navedena sodna praksa).

– Četrti del prvega tožbenega razloga: usklajevanje cen kot posledica zahteve strank

128 Tožeča stranka v okviru četrtega dela prvega tožbenega razloga v bistvu trdi, da v nasprotju s tem, kar je ugotovila Komisija v izpodbijanem sklepu, člen 101 PDEU ni bil kršen, ker je bil namen usklajevanja o prihodnjih dvigih cen ustreči zahtevi strank, in sicer prodajalcev na debelo, ki so močno pritiskali na proizvajalce kopalniške opreme. Poleg tega trdi, da Komisija pri izračunu globe, ki ji je bila naložena, kot olajševalne okoliščine ni upoštevala pritiskov prodajalcev na debelo na proizvajalce kopalniške opreme, čeprav naj bi bili ti pritiski eden od razlogov za ugotovljeno kršitev.

129 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje četrti del prvega tožbenega razloga.

130 Glede tega je treba na prvem mestu v zvezi s trditvijo tožeče stranke, da usklajevanje med proizvajalci, ker je bilo namenjeno izpolnitvi zahteve strank, in sicer trgovcev na debelo, ni pomenilo kršitve člena 101 PDEU, prvič, navesti, da je Komisija v izpodbijanem sklepu preučila, kakšno vlogo so imeli prodajalci na debelo v obravnavani zadevi. V točki 740 obrazložitve izpodbijanega sklepa je namreč navedla, da so ob uvedbi cestnin v Avstriji trgovci na debelo v okviru usklajevalnega telesa ASI od proizvajalcev kopalniške opreme zahtevali, naj dvignejo cene za 0,6 %, in ne za 0,2 %, kot so se sami odločili. Prav tako je v točkah 657 in 658 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da so nekateri avstrijski proizvajalci uskladitev dviga cen ob uvedbi evra pojasnili s pritiski trgovcev na debelo. Nazadnje, v točkah od 931 do 934 obrazložitve izpodbijanega sklepa je Komisija na splošno navedla, da so se proizvajalci kopalniške opreme zaradi utemeljitve tajnih dogovarjanj in kot na olajševalno okoliščino sklicevali na kupno moč in pritiske trgovcev na debelo. Vendar pa teh argumentov ni sprejela.

131 Drugič, ob upoštevanju sodne prakse, ki je navedena zgoraj v točkah od 120 do 127, je treba opozoriti, da je bilo na eni strani zgoraj v točki 102 ugotovljeno, da je tožeča stranka sodelovala pri protikonkurenčnih dogovarjanjih, v okviru katerih so potekala usklajevanja prihodnjih dvigov cen na

avstrijskem trgu. Poleg tega je treba ugotoviti, da tožeča stranka v okviru te tožbe, kot je potrdila v odgovoru na vprašanje Splošnega sodišča na obravnavi, ne izpodbija sodelovanja pri tajnih dogovarjanjih med proizvajalci kopalniške opreme na nemškem trgu, kot ga je ugotovila Komisija v točkah od 246 do 252 obrazložitve izpodbijanega sklepa.

132 Vendar v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka, in kot je pravilno navedla Komisija v točki 657 obrazložitve izpodbijanega sklepa, to, da so prodajalci na debelo od proizvajalcev zahtevali neko ravnanje, slednjih ne more oprostiti odgovornosti, ki jo morajo nositi zaradi sodelovanja pri protikonkurenčnih ravnanjih. Poleg tega, kot je Komisija pravilno navedla v točki 934 obrazložitve izpodbijanega sklepa, čeprav pogoji na nabavnih in prodajnih trgih trga, na katerem obstaja kartel, lahko vplivajo na ravnanje operaterjev na zadnjenavedenem trgu, to nikakor ne upravičuje tega, da ti operaterji sodelujejo s svojimi konkurenti, namesto da bi se samostojno prilagodili tržnim pogojem (glej v tem smislu zgoraj v točki 121 navedeno sodbo HFB in drugi proti Komisiji, točka 178, in sodbo Splošnega sodišča z dne 25. oktobra 2005 v zadevi Groupe Danone proti Komisiji, T-38/02, ZOdl., str. II-4407, točka 423).

133 Zato v obravnavani zadevi zatrjevana kupna moč prodajalcev na debelo, tudi če bi bila dokazana, nikakor ne more upravičiti tajnih dogovarjanj proizvajalcev kopalniške opreme.

134 Na drugem mestu, v delu, v katerem tožeča stranka očita Komisiji, da v fazi izračuna globe ni upoštevala pritiskov prodajalcev na debelo kot olajševalne okoliščine, zadošča opozoriti, da v skladu s sodno prakso pritiski ne glede na njihovo intenzivnost ne morejo pomeniti olajševalne okoliščine. Obstoj takšnih pritiskov ne more nikakor vplivati na dejansko stanje in težo storjene kršitve. Tožeča stranka bi lahko pritiske nanjo prijavila pristojnim organom in vložila pritožbo pri Komisiji, namesto da je sodelovala pri kartelu (glej v tem smislu zgoraj v točki 68 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 370, in sodbo Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi LR AF 1998 proti Komisiji, T-23/99, Recueil, str. II-1705, točka 339).

135 Zato je treba šteti, da je v obravnavani zadevi Komisija pravilno odločila, da pritiskov prodajalcev na debelo ne bo upoštevala kot olajševalno okoliščino.

136 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba četrti del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

– Enajsti del prvega tožbenega razloga: koristnost preglednosti trga za konkurenco

137 Tožeča stranka v bistvu trdi, da z navedbo Komisije v točki 991 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da uskladitev datumov, ko so bile določene cene, potrjuje način delovanja cenovnih ciklov, ker je zaradi njega trg pregleden, ni upoštevano, da na eni strani preglednost trga sama po sebi ni škodljiva za konkurenco in da se na drugi strani usklajevanje in preglednost nanašata na časovni vidik, ne pa na cene.

138 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje enajsti del prvega tožbenega razloga.

139 Glede tega je treba ob upoštevanju sodne prakse, na katero je bilo opozorjeno zgoraj v točkah od 120 do 127, navesti, da je Komisija v točki 991 obrazložitve izpodbijanega sklepa odgovorila na trditve, ki jih je podala tožeča stranka v okviru upravnega postopka in ki se nanašajo na domnevno koristnost uskladitve datumov dvigov cen. V zvezi s tem je Komisija menila, da so te trditve potrjevale preglednost trga in delovanje cenovnih ciklov, kot je bilo opisano v izpodbijanem sklepu.

140 Enako kot v okviru četrtega dela prvega tožbenega razloga je treba na eni strani opozoriti, da je bilo zgoraj v točki 102 ugotovljeno, da je tožeča stranka sodelovala pri protikonkurenčnih dogovarjanjih, v okviru katerih so potekala usklajevanja dvigov cen na avstrijskem trgu. Na drugi strani tožeča stranka v okviru te tožbe ni izpodbijala sodelovanja pri tajnih dogovarjanjih med proizvajalci kopalniške

opreme na nemškem trgu, kot ga je ugotovila Komisija v točkah od 246 do 252 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Poudariti je treba še, da se je v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka v okviru tega dela prvega tožbenega razloga, in kot je razvidno iz točk od 152 do 163 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ki so v bistvu povzete v točki 2 zgoraj, usklajevanje prihodnjih dvigov cen, ki ga je ugotovila Komisija na nemškem in avstrijskem trgu, nanašalo tako na datume kot na odstotke teh dvigov.

141 Vendar v skladu s sodno prakso velja, da čeprav vsak proizvajalec lahko prosto spreminja svoje cene in pri tem upošteva aktualno ali predvideno ravnanje svojih konkurentov, je v nasprotju s pravili o konkurenci iz PDEU, da proizvajalec kakor koli sodeluje s svojimi konkurenti zaradi določitve usklajenih smernic ravnanja v zvezi z dvigom cen in zaradi zagotovitve, da bo ta uspešen, tako da predhodno odpravi vsakršno negotovost glede vzajemnega ravnanja v zvezi z bistvenimi elementi tega dejanja, kot so stopnja, predmet, čas in kraj dvigov (sodba Sodišča z dne 14. julija 1972 v zadevi ICI proti Komisiji, 48/69, Recueil, str. 619, točka 118).

142 Zato je Komisija pravilno menila, da so tajna dogovarjanja na avstrijskem in nemškem trgu pomenila kršitev konkurenčnega prava. Zato trditve tožeče stranke o preglednosti trga ni mogoče sprejeti.

143 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba enajsti del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

b) Napake pri presoji v zvezi z izračunom globe, ki je bila naložena tožeči stranki

144 Tožeča stranka s prvim, drugim, tretjim, petim, devetim, desetim, dvanajstim in trinajstim delom prvega tožbenega razloga Komisiji v bistvu očita, da je storila več napak pri presoji, ker ni upoštevala številnih okoliščin, ki jih šteje za olajševalne, ob upoštevanju katerih bi bilo treba globo, ki ji je bila naložena, zmanjšati, s čimer naj bi kršila člen 23(3) Uredbe št. 1/2003.

145 Komisija nasprotuje trditvam tožeče stranke.

146 Najprej je treba opozoriti, da, kot je bilo ugotovljeno zgoraj v točkah 69 in 78, je sprejetje Smernic iz leta 2006 spadalo v pravni okvir, ki ga določa člen 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003, in je zato prispevalo k natančnejši določitvi mej izvrševanja diskrecijske pravice, ki jo ima Komisija na podlagi te določbe, in ni pomenilo kršitve načela zakonitosti kazni, ampak je prispevalo k njegovemu spoštovanju.

147 Dalje, opozoriti je treba, da, kot je razvidno iz Smernic iz leta 2006, metodologija, na podlagi katere Komisija določi globe, obsega dve fazi. Najprej Komisija določi osnovni znesek za vsako podjetje ali podjetniško združenje. Ta osnovni znesek odraža težo zadevne kršitve, pri čemer so v skladu s točko 22 navedenih smernic upoštevani elementi te kršitve, kot so narava kršitve, skupni tržni delež vseh zadevnih podjetij, geografski obseg kršitve in to, ali je bila kršitev izvršena. Nato lahko Komisija ta osnovni znesek zviša ali zniža, prilagoditev pa je odvisna od obteževalnih ali olajševalnih okoliščin, ki so značilne za vsako od podjetij, ki so sodelovala pri kršitvi (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 25. oktobra 2011 v zadevi Aragonesas Industrias y Energía proti Komisiji, T-348/08, ZOdl., str. II-7538, točki 260 in 264 in navedena sodna praksa).

148 V zvezi s prvo fazo metode za izračun glob v skladu s točkami od 13 do 25 Smernic iz leta 2006 je sicer treba natančneje navesti, da je osnovni znesek globe povezan s koeficientom „teža kršitve“, ki odraža stopnjo teže kršitve in, kot je bilo navedeno zgoraj v točki 72, lahko na splošno znaša do 30 % upoštevane vrednosti prodaje, pri čemer se upoštevajo dejavniki iz točke 22 Smernic iz leta 2006 (glej v tem smislu zgoraj v točki 147 navedeno sodbo Aragonesas Industrias y Energía proti Komisiji, točka 261). Vendar je treba ugotoviti, da se že pri tej prvi fazi upoštevajo tudi objektivni dejavniki v zvezi s posebnim in posamičnim položajem vsakega podjetja, ki je sodelovalo pri tej kršitvi. Koeficient „teža kršitve“ se namreč uporabi glede na dva objektivna individualna dejavnika, ki sta, prvič, vrednost prodaje proizvodov ali storitev podjetja, neposredno ali posredno povezane s kršitvijo, v upoštevnem

geografskem območju znotraj ozemlja EGP, in drugič, trajanje njegovega sodelovanja pri zadevni kršitvi kot celota (glej v tem smislu zgoraj v točki 147 navedeno sodbo Aragonesas Industrias y Energía proti Komisiji, točka 269).

149 Poleg tega se lahko osnovnemu znesku globe na podlagi določb točke 25 Smernic iz leta 2006 prišteje dodatni znesek z namenom odvračanja podjetij od sodelovanja pri, med drugim, horizontalnih sporazumih o določitvi cen. Kot je bilo navedeno zgoraj v točki 72, se koeficient „dodatni znesek“, ki se uporabi ne glede na trajanje sodelovanja podjetja pri kršitvi, določi v razponu med 15 in 25 % upoštevane vrednosti prodaje, pri čemer se upoštevajo dejavniki iz točke 22 Smernic iz leta 2006 (zgoraj v točki 147 navedena sodba Aragonesas Industrias y Energía proti Komisiji, točka 261).

150 Primarno je treba najprej preučiti prvi, tretji, peti, deveti in deseti del prvega tožbenega razloga, ki se nanašajo na napake pri presoji Komisije v zvezi s težo ugotovljene kršitve. Nato bodo preučeni drugi, dvanajsti in trinajsti del prvega tožbenega razloga, ki se nanašajo na napake pri presoji Komisije v zvezi z neupoštevanjem olajševalnih okoliščin.

Prvi, tretji, peti, deveti in deseti del prvega tožbenega razloga: napake pri presoji v zvezi s težo ugotovljene kršitve

– Prvi del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje tega, da tožeča stranka proizvaja le proizvode iz ene od treh podskupin proizvodov, ki so zajete z ugotovljeno kršitvijo

151 Tožeča stranka trdi, da proizvaja zgolj armature višjega cenovnega razreda za kopalnice in da Komisija ni upoštevala, da je njena dejavnost omejena na del zgolj ene od treh podskupin proizvodov, ki so zajete z ugotovljeno kršitvijo.

152 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje prvi del prvega tožbenega razloga.

153 Glede tega je treba navesti, da, kot je bilo opozorjeno zgoraj v točki 112, je Komisija v točkah od 793 do 849 obrazložitve izpodbijanega sklepa dokazala, da so imela tajna dogovarjanja proizvajalcev kopalniške opreme v šestih državah članicah in v zvezi s tremi podskupinami proizvodov značilnosti enotne in trajajoče kršitve, v točki 872 obrazložitve navedenega sklepa pa, da je tožeča stranka lahko razumno vedela za to, da je ta kršitev zajemala tri podskupine proizvodov. Poleg tega je bilo zgoraj v točki 54 ugotovljeno, da je tožeča stranka te ugotovitve v okviru te tožbe izpodbijala prepozno.

154 V teh okoliščinah je treba navesti, da je Komisija omejeno sodelovanje tožeče stranke pri ugotovljeni kršitvi, in sicer le pri eni od treh podskupin proizvodov ali celo le pri delu podskupine armatur, upoštevala pri določitvi osnovnega zneska globe. V skladu s sodno prakso, na katero je bilo opozorjeno zgoraj v točki 148, se namreč, kot je bilo navedeno zgoraj v točki 18, ta osnovni znesek globe za vsako podjetje izračuna na podlagi vrednosti prodaje v posamezni državi članici in za zadevno podskupino proizvodov.

155 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba prvi del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

– Tretji del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje, da je tožeča stranka za ugotovljeno kršitev vedela in je pri njej sodelovala le v dveh od šestih držav članic, v katerih je potekala

156 Tožeča stranka v bistvu očita Komisiji, da pri izračunu osnovnega zneska globe ni upoštevala, da, kot je ugotovila v točki 873 obrazložitve izpodbijanega sklepa, je tožeča stranka pri ugotovljeni kršitvi sodelovala le v dveh od šestih držav članic, v katerih je potekala. Zato meni, da bi morala Komisija, če

se v obravnavani zadevi uporabijo Smernice iz leta 2006, pri določitvi osnovnega zneska globe na podlagi teh smernic uporabiti koeficienta „teža kršitve“ in „dodatni znesek“, ki bi znašala manj kot 15 %.

157 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje tretji del prvega tožbenega razloga.

158 Glede tega je treba na prvem mestu navesti, prvič, da je Komisija v točkah 872 in 873 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da je tožeča stranka sodelovala pri ugotovljeni kršitvi, torej pri enotni in trajajoči kršitvi, drugič, kot je bilo ugotovljeno zgoraj v točkah 53 in 54, da je tožeča stranka pri sodišču Unije prepozno izpodbijala materialno področje kršitve, in tretjič, da je Komisija tožečo stranko štela za odgovorno za storitev te kršitve.

159 Na drugem mestu je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso kršitev člena 101(1) PDEU lahko ne le posledica ločenega dejanja, ampak tudi niza dejanj ali celo trajajočega ravnanja, čeprav bi lahko tudi en ali več elementov tega niza dejanj ali trajajočega ravnanja sam po sebi in ločeno pomenil kršitev navedene določbe. Tako lahko Komisija, kadar se različna dejanja zaradi istega cilja izkrivljanja konkurence na skupnem trgu uvrščajo v „celovit načrt“, naloži odgovornost za ta dejanja glede na sodelovanje pri kršitvi kot celoti (zgoraj v točki 123 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 81, in sodba Sodišča z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točka 258).

160 Podjetje, ki je pri taki enotni in kompleksni kršitvi sodelovalo s svojimi ravnanji, ki spadajo pod pojma sporazum ali usklajeno ravnanje s protikonkurenčnim ciljem v smislu člena 101(1) PDEU in ki naj bi pripomogla k uresničitvi kršitve v celoti, je tako lahko odgovorno tudi za ravnanja drugih podjetij v okviru te kršitve v celotnem obdobju svojega sodelovanja pri navedeni kršitvi. Za tak primer gre, če se ugotovi, da je navedeno podjetje nameravalo s svojim ravnanjem prispevati k skupnim ciljem, za katere so si prizadevali vsi udeleženci, in da je vedelo za protipravna ravnanja, ki so jih drugi udeleženci predvideli ali izvajali pri izpolnjevanju istih ciljev, ali da je lahko ta ravnanja razumno predvidelo in je bilo pripravljeno sprejeti tveganje (zgoraj v točki 123 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točki 87 in 203, in zgoraj v točki 159 navedena sodba Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točka 83).

161 Tako je lahko podjetje neposredno sodelovalo pri vseh protikonkurenčnih ravnanjih, ki sestavljajo enotno in trajajočo kršitev, zato mu je v takem primeru Komisija upravičena naložiti odgovornost za vsa ta ravnanja in s tem za navedeno kršitev v celoti. Prav tako je lahko podjetje neposredno sodelovalo le pri delu protikonkurenčnih ravnanj, ki sestavljajo enotno in trajajočo kršitev, pri tem pa je vedelo za vsa druga protipravna ravnanja, ki so jih drugi udeleženci kartela predvideli ali izvajali pri izpolnjevanju istih ciljev, ali pa je lahko ta ravnanja razumno predvidelo in je bilo pripravljeno sprejeti tveganje. V takem primeru je Komisija ravno tako upravičena temu podjetju naložiti odgovornost za vsa protikonkurenčna ravnanja, ki sestavljajo tako kršitev, in s tem odgovornost za to kršitev v celoti.

162 Na tretjem mestu, v obravnavani zadevi je treba, prvič, kot je bilo ugotovljeno zgoraj v točki 79, drugi ugovor tožeče stranke, ki se nanaša na Smernice iz leta 2006, zavrniti kot neutemeljen. Zato je treba trditve tožeče stranke v zvezi s tem, da Komisija v fazi določitve osnovnega zneska globe ni upoštevala, da je bilo njeno sodelovanje pri ugotovljeni kršitvi geografsko omejeno na dve državi članici, preučiti na podlagi teh smernic.

163 Drugič, kot je navedeno zgoraj v točkah 19 in 21, je Komisija določila osnovni znesek globe, zlasti s tem, da je koeficienta „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ določila na 15 %, ob upoštevanju štirih meril za presojo ugotovljene kršitve, ki so teža kršitve, skupni tržni delež, geografski obseg in izvršitev. V zvezi z geografskim obsegom ugotovljene kršitve je Komisija upoštevala dejstvo, da je zadevna enotna in trajajoča kršitev potekala vsaj v šestih državah članicah (točka 1213 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

164 Vendar, kot je bilo navedeno zgoraj v točki 16, je Komisija v točki 873 obrazložitve izpodbijanega sklepa menila, da v zvezi z geografskim obsegom ugotovljene kršitve za tožečo stranko ni bilo mogoče šteti, da je vedela za ugotovljeno kršitev v celoti, ampak zgolj za tajna ravnanja v Avstriji in Nemčiji.

165 Ob upoštevanju sodne prakse, na katero je bilo opozorjeno zgoraj v točkah od 158 do 161, je na podlagi ugotovitve Komisije iz točke 873 obrazložitve izpodbijanega sklepa mogoče sklepati, da Komisija tožeči stranki, ker ta ni vedela za celotni geografski obseg zadevne enotne in trajajoče kršitve, ni mogla očitati, da je sodelovala pri tako ugotovljeni kršitvi, in je zato ni mogla šteti za odgovorno za to kršitev v celoti. V teh okoliščinah bi morala Komisija v fazi izračuna globe, ki naj se naloži tožeči stranki, koeficienta „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ določiti ob upoštevanju te ugotovitve.

166 Vendar je jasno, da sta bila v izpodbijanem sklepu ta koeficienta določena na 15 % ob upoštevanju zgolj bistvenih značilnosti ugotovljene kršitve, med drugim njenega geografskega obsega, ki je bil ozemlje šestih držav članic.

167 Zato je Komisija, ker v fazi izračuna globe, ki je bila naložena tožeči stranki, ni upoštevala, da je ta v zvezi z geografskim obsegom kršitve, pri kateri je sodelovala, vedela le za dve državi članici, storila dve napaki pri presoji.

168 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba tretji del prvega tožbenega razloga sprejeti kot utemeljen.

– Peti del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje manjše intenzivnosti sporazumov o armaturah

169 Tožeča stranka navaja, da je Komisija v izpodbijanem sklepu menila, da so bili sporazumi med proizvajalci zaslonov za prhanje posebej intenzivni. Nasprotno pa naj bi bili sporazumi v zvezi z drugima podskupinama proizvodov manj intenzivni, česar naj Komisija ne bi upoštevala.

170 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje peti del prvega tožbenega razloga.

171 Glede tega je, prvič, kot je bilo opozorjeno zgoraj v točki 16, Komisija v izpodbijanem sklepu ugotovila, da je tožeča stranka sodelovala pri ugotovljeni kršitvi, torej pri enotni in trajajoči kršitvi, ki je med drugim zajemala tri podskupine proizvodov iz točke 3 zgoraj, v točkah 53 in 54 zgoraj pa je bilo razsojeno, da je tožeča stranka prepozno izpodbijala to bistveno značilnost kršitve, in sicer njen dejanski obseg. Zato je ob upoštevanju točke 22 Smernic iz leta 2006 in v skladu s sodno prakso, ki je bila navedena zgoraj v točki 147, Komisija lahko utemeljeno določila osnovni znesek globe na podlagi, med drugim, teže celotne kršitve. Ni torej mogoče šteti, da je bila dolžna upoštevati posebno intenzivnost tajnih dogovarjanj v zvezi z eno od zadevnih podskupin proizvodov, tudi če bi bila ta dokazana.

172 Drugič, v zvezi s trditvijo tožeče stranke, da so bila tajna dogovarjanja v zvezi z armaturami manj intenzivna kot pri zaslonih za prhanje, je treba ugotoviti, da je Komisija v zvezi s tema podskupinama proizvodov zbrala dokaze, ki so potrdili, da so proizvajalci kopalniške opreme sodelovali pri omejitvah konkurence, ki so bile med najtežjimi, in sicer pri usklajevanju prihodnjih letnih dvigov cen in pri usklajevanju prihodnjih dvigov cen ob posebnih dogodkih. Poleg tega v Nemčiji ritem tajnih sestankov v zvezi z armaturami ni bil manj reden in bolj sporadičen kot v zvezi z zasloni za prhanje, kot je razvidno iz prilog 2 in 3 k izpodbijanemu sklepu. V Avstriji so tajni sestanki v zvezi s tremi podskupinami proizvodov potekali znotraj enega in istega združenja, usklajevalnega telesa ASI, kar nakazuje na to, da med podskupinami proizvodov ni bilo nobenih razlik v zvezi s periodičnostjo sestankov.

173 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba peti del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

– Deveti del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje, da kartel ni mogel škodovati prodajnim trgom

174 Tožeča stranka meni, da Komisija ni upoštevala, da se je kartel nanašal le na bruto cene, ne pa na odločilne parametre konkurence, kot so rabati in ugodnosti, kar naj bi pomenilo, da je kartel lahko le malo vplival na prodajne trge. Dodaja, da izmenjava informacij v zvezi z osnovnimi rabati na sestanku specializiranega združenja AGSI z dne 6. marca 1998 nikakor ni bila v skladu z njenimi interesi in da se je zgodila le enkrat. Razprava o popustih in maržah v okviru sestanka usklajevalnega telesa ASI z dne 7. novembra 2002, ki jo navaja Komisija v opombi št. 403 izpodbijanega sklepa, naj bi pomenila kvečjemu poskus, da bi se v izjemnem primeru uskladil enkraten in nepomemben rabat, za katerega se naj člen 101 PDEU ne bi uporabil.

175 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje deveti del prvega tožbenega razloga.

176 Glede tega je treba, prvič, opozoriti, da je iz besedila člena 101(1)(a) PDEU razvidno, da ima usklajeno ravnanje lahko protikonkurenčni cilj, če med drugim „neposredno ali posredno določ[a] nakupne ali prodajne cene ali druge pogoje poslovanja“. Zato je bilo ob upoštevanju, da člen 101 PDEU, tako kot druga pravila o konkurenci iz Pogodbe, ni namenjen le varstvu neposrednih interesov konkurentov ali potrošnikov, ampak tudi strukturi trga in s tem konkurenci kot taki, razsojeno, da to besedilo ne dopušča ugotovitve, da je prepovedano le usklajeno ravnanje, ki ima neposreden vpliv na cene, ki jih plačajo potrošniki (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi, C-8/08, ZOdl., str. I-4529, točke od 36 do 38). Poleg tega, v skladu z ustaljeno sodno prakso je za presojo, ali je neko usklajeno ravnanje prepovedano s členom 101(1) PDEU, upoštevanje njegovih konkretnih posledic odveč, če se izkaže, da je cilj tega ravnanja omejevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu (glej zgoraj navedeno sodbo T-Mobile Netherlands in drugi, točka 29 in navedena sodna praksa).

177 Drugič, iz sistema sankcij za kršitve pravil o konkurenci, kot je bil vzpostavljen z uredbama št. 17 in št. 1/2003 in kot se razlaga v ustaljeni sodni praksi, je razvidno, da omejevalni sporazumi, kot so karteli, zaradi svoje narave zaslužijo najstrožje globe. Njihov morebitni dejanski vpliv na trg, zlasti vprašanje, koliko je omejevanje konkurence privedlo do tržne cene, višje od tiste, ki bi se zaračunavala ob neobstoju kartela, ni odločilno merilo za določitev višine glob (sodba Splošnega sodišča z dne 19. maja 2010 v zadevi KME Germany in drugi proti Komisiji, T-25/05, neobjavljena v ZOdl., točka 82 in navedena sodna praksa).

178 Tretjič, opozoriti je treba tudi, da je bilo v nasprotju s Smernicami iz leta 2006 v točki 1A Smernic iz leta 1998 sicer res določeno, da je načeloma pri ocenjevanju merila teže kršitve upoštevan dejanski vpliv te kršitve na trg, če je izmerljiv. Vendar je bilo v skladu z zadnjenavedenimi smernicami sporazume ali usklajena ravnanja, ki so se, tako kot v obravnavani zadevi, nanašala zlasti na določitev cen, mogoče zaradi njihove narave opredeliti za „zelo resne“, ne da bi morala imeti taka ravnanja poseben vpliv ali posebno geografsko razsežnost. To ugotovitev potrjuje tudi dejstvo, da so v Smernicah iz leta 1998 v opisu „resnih“ kršitev izrecno navedeni vpliv na trg in učinki na obsežna območja skupnega trga, medtem ko v opisu „zelo resnih“ kršitev ni omenjena nobena zahteva niti po dejanskem vplivu na trg niti po učinkih na neko geografsko območje (glej zgoraj v točki 177 navedeno sodbo KME Germany in drugi proti Komisiji, točka 83 in navedena sodna praksa).

179 Na podlagi preudarkov in opozoril iz točk od 176 do 178 zgoraj je mogoče sklepati, da je ob kršitvi, ki spada med najtežje omejitve konkurence, že zaradi njene narave mogoče ugotoviti, da spada med prepovedana ravnanja iz člena 101 PDEU, in tudi presoditi njeno težo, da bi se lahko v skladu z določbami člena 103 PDEU in Uredbe št. 1/2003 določila globa podjetjem, ki so sodelovala pri njej.

180 V obravnavani zadevi je treba navesti, da čeprav tožeča stranka v okviru tega dela prvega tožbenega razloga izpodbija, da je določala cene za potrošnike, pa ne izpodbija, da je sodelovala pri tajnih dogovarjanjih o bruto cenah. Poleg tega, ob upoštevanju preudarkov in opozoril iz točk od 176 do 178 zgoraj napačno trdi, da kartel zato, ker se je v glavnem nanašal na bruto cene, ni mogel

vplivati na prodajne trge. Ob predpostavki, da je bil to glavni namen ravnanj, ki so se izvajala v okviru kartela, je treba navesti, da so bruto cene podlaga za izračun prodajnih cen za stranke. Zato je treba šteti, da usklajevanje bruto cen med konkurenti lahko izkrivi konkurenco na skupnem trgu in zato pomeni usklajeno ravnanje v smislu člena 101 PDEU. Ob upoštevanju iste sodne prakse se tožeča stranka prav tako napačno sklicuje na to, da so bile tajne razprave enkratne in da zanjo, ker niso bile v njenem interesu, niso imele učinka.

181 Zato je Komisija v točki 1211 izpodbijanega sklepa pravilno menila, da so zadevna tajna dogovarjanja, ker so se nanašala na usklajevanje prihodnjih dvigov cen, že zaradi same narave pomenila eno od najtežjih kršitev pravil o konkurenci. Ob upoštevanju narave ugotovljene kršitve je Komisija prav tako pravilno določila globo, ki jo je bilo treba naložiti, na podlagi enake stopnje teže.

182 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba deveti del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

– Deseti del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje, da kartel ni škodoval gospodarstvu

183 Tožeča stranka trdi, da kartel ni mogel škodovati gospodarstvu, zlasti ne potrošnikom, ker, prvič, kartel ob tako majhnem tržnem deležu, kot ga je ugotovila Komisija v točki 1212 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ne more biti učinkovit, drugič, obstoj pomembnih trgovinskih tokov med državami članicami ne spodbuja trdnosti kartela, in tretjič, popoln neobstoj mehanizma povračilnih ukrepov v obravnavani zadevi kaže na občasno sodelovanje, šibko stopnjo organizacije in zato na neobstoj učinkov na gospodarstvo.

184 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje deseti del prvega tožbenega razloga.

185 Glede tega zadošča opozoriti, da, kot je bilo razsojeno zgoraj v točki 179, je ob kršitvah, kot je ta v obravnavani zadevi, ki spadajo med najtežje omejitve konkurence, že zaradi njihove narave mogoče presoditi njihovo raven teže, da bi se lahko v skladu z določbami člena 103 PDEU in Uredbe št. 1/2003 določila globa podjetjem, ki so sodelovala pri njej.

186 Poleg tega je bilo razsojeno, da pri presoji sporazuma na podlagi člena 101(1) PDEU ni treba upoštevati dejanskega okvira, v katerem se pokažejo njegovi učinki, če gre za sporazum, ki vsebuje očitne omejitve konkurence, kot so določitev cen, razdelitev ali nadzor trga (sodba Splošnega sodišča z dne 15. septembra 1998 v združenih zadevah European Night Services in drugi proti Komisiji, T-374/94, T-375/94, T-384/94 in T-388/94, Recueil, str. II-3141, točka 136).

187 V obravnavani zadevi so ravnanja, sodelovanje pri katerih se očita tožeči stranki, zajemala očitne omejitve konkurence. Zgoraj v točki 102 je bilo namreč razsojeno, da je Komisija pravno zadostno dokazala, da je tožeča stranka sodelovala pri protikonkurenčnih dogovarjanjih, ki so zajemala usklajevanje dvigov cen. V teh okoliščinah Komisiji ni bilo treba dokazati protikonkurenčnih učinkov.

188 Zato je Komisija v točki 1211 obrazložitve izpodbijanega sklepa pravilno menila, da so bila tajna dogovarjanja iz obravnavane zadeve med najtežjimi omejitvami konkurence. *A fortiori*, tudi če bi bilo dokazano, da zadevni sporazumi niso škodovali gospodarstvu, to nikakor ne more pomeniti olajševalne okoliščine.

189 Te ugotovitve ne omaja trditev tožeče stranke v zvezi z domnevnim neobstojem mehanizma povračilnih ukrepov. Namreč, čeprav se obstoj nadzornih ukrepov v zvezi z izvrševanjem kartela lahko upošteva kot obteževalna okoliščina, neobstoj teh ukrepov ne more pomeniti olajševalne okoliščine (zgoraj v točki 132 navedena sodba Groupe Danone proti Komisiji, točka 393).

190 Enako je treba ugotoviti tudi v zvezi s trditvijo tožeče stranke, da glede na majhen tržni delež podjetij, ki so sodelovala pri ugotovljeni kršitvi, kot je naveden v točki 1212 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ta kršitev ni mogla škodovati gospodarstvu. Iz te točke obrazložitve je namreč razvidno, da je Komisija zadevni tržni delež ocenila na 54,3 %. Takšnega tržnega deleža, ob predpostavki, da je dokazan, pa ni mogoče opredeliti kot majhnega. Poleg tega tožeča stranka ne dokazuje, zakaj takšen delež ni zadoščal za škodovanje gospodarstvu. Zato je treba to trditev zavrniti kot neutemeljeno.

191 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba deseti del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

Drugi, dvanajsti in trinajsti del prvega tožbenega razloga: napake pri presoji v zvezi z olajševalnimi okoliščinami za tožečo stranko

– Drugi del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje, da je imela tožeča stranka vlogo „sledi svojemu vodji“

192 Tožeča stranka trdi, da ni bila nikoli članica osrednje skupine podjetij, ki jo je opredelila Komisija, ampak da se je, nasprotno, zadovoljila z vlogo „sledi svojemu vodji“, zaradi česar naj bi bilo upravičeno zmanjšati globo, kot je to *a contrario* razvidno iz sodbe Splošnega sodišča z dne 3. marca 2011 v združenih zadevah Areva in drugi proti Komisiji (T-117/07 in T-121/07, ZOdl., str. II-633, točka 308). Poleg tega opozarja, da na sestankih v Avstriji ni sodelovala od samega začetka.

193 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje drugi del prvega tožbenega razloga.

194 Glede tega je treba opozoriti, da sta izključno pasivna vloga ali vloga „sledi svojemu vodji“ pomenili olajševalno okoliščino v skladu s točko 3, prva alinea, Smernic iz leta 1998, v Smernicah iz leta 2006 pa to ni več določeno. V točki 29, tretja alinea, Smernic iz leta 2006 je določeno, da Komisija lahko ugotovi obstoj olajševalne okoliščine, kadar zadevno podjetje dokaže, da je njegova udeležba pri kršitvi bistveno omejena, ter posledično prikaže, da je bilo njegovo ravnanje na trgu konkurenčno in se je podjetje tako dejansko izognilo izvajanju teh sporazumov. Pojasnjeno je, da se samo dejstvo, da je bilo podjetje udeleženo pri kršitvi za krajše obdobje od drugih podjetij, ne bo štelo kot olajševalna okoliščina, saj se to upošteva že v osnovnem znesku.

195 V obravnavani zadevi je treba navesti, da tožeča stranka kot dokaz, da je bila njena udeležba pri ugotovljeni kršitvi bistveno omejena, navaja zgolj, da ni bila nikoli članica osrednje skupine podjetij.

196 Vendar pa, prvič, iz točke 5.2.3.2 izpodbijanega sklepa izhaja, da je želela Komisija z ugotovitvijo o obstoju osrednje skupine podjetij, ki je sodelovala pri kartelu v različnih državah članicah in je bila članica vsaj enega usklajevalnega telesa, ki je zajemalo vse tri podskupine proizvodov, utemeljiti prikaz obstoja enotne in trajajoče kršitve. Ta ugotovitev ni nikakor pomenila, da so podjetja, ki niso bila v tej skupini, pri ugotovljeni kršitvi sodelovala redkeje.

197 Drugič, glede na točko 29, tretja alinea, Smernic iz leta 2006 bi morala tožeča stranka dokazati, da se je izognila izvajanju protipravnih sporazumov, česar ni storila. Nasprotno, navesti je treba, da je Komisija v prilogah 2 in 5 k izpodbijanemu sklepu navedla dokumente, ki dokazujejo, da je bila tožeča stranka redno prisotna na sestankih specializiranega združenja AGSI v Nemčiji od leta 1996 in na sestankih usklajevalnega telesa ASI v Avstriji od leta 2001. Tožeča stranka pa je v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča na obravnavi potrdila, da ne izpodbija sodelovanja na teh sestankih. Poleg tega, kot je bilo navedeno zgoraj v točki 102, je tožeča stranka v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah priznala, da je sodelovala pri izmenjavi informacij v zvezi s cenami znotraj usklajevalnega telesa ASI v Avstriji. Prav tako je iz odgovora tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih

kršitvah razvidno, da je sodelovala pri razpravah o cenah znotraj specializiranega združenja AGSI. Komisija je štela, da so bile te razprave protikonkurenčne, česar tožeča stranka v okviru te tožbe ne izpodbija.

198 Tretjič, v zvezi s trditvijo tožeče stranke, da je v Avstriji pozno pristopila k ugotovljeni kršitvi, je treba navesti, da na eni strani, kot je bilo opozorjeno zgoraj v točki 194, to ne more pomeniti olajševalne okoliščine in da na drugi strani tožeča stranka ni podala nobene trditve, s katero bi pojasnila, zakaj njen pozen pristop k ugotovljeni kršitvi v Avstriji prikazuje njeno pasivno vlogo v tem kartelu.

199 Četrtič, na podlagi zgoraj v točki 192 navedene sodbe Areva in drugi proti Komisiji ni mogoče podati nobene ugotovitve. Namreč, čeprav ta sodba potrjuje, da se podjetju, ki je imelo v kartelu vodilno vlogo, lahko poveča globa, Splošno sodišče v njej ni nikjer potrdilo, da je treba neobstoj vodilne vloge v kartelu šteti za olajševalno okoliščino. Poleg tega, v zvezi s točko 308 navedene sodbe, na katero se izrecno sklicuje tožeča stranka, zadošča ugotoviti, da na podlagi tega, da je v tej točki 308 Splošno sodišče ugotovilo, da je Komisija napačno uporabila enako zvišanje osnovnega zneska globe za več podjetij, čeprav so imela vodilno vlogo v bistveno različno dolgih obdobjih, ni mogoče podati nobene ugotovitve.

200 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba drugi del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

– Dvanajsti del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje srednje velikosti tožeče stranke

201 Tožeča stranka trdi, da Komisija v nasprotju s tem, kar ji je dopuščeno v točki 1A Smernic iz leta 1998, ni upoštevala, da je srednje veliko podjetje brez pravne službe in brez izkušenj v konkurenčnem pravu.

202 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje dvanajsti del prvega tožbenega razloga.

203 Glede tega, prvič, kot je mogoče ugotoviti na podlagi preizkusa šestega tožbenega razloga v točkah od 82 do 91 zgoraj, se Smernice iz leta 1998 v obravnavani zadevi ne uporabijo. Vsekakor je bilo razsojeno, da čeprav je v točki 1A teh smernic določeno, da Komisija lahko upošteva, da imajo velika podjetja običajno pravno in gospodarsko znanje in infrastrukturo, kar jim omogoča, da lažje spoznajo, da njihovo ravnanje predstavlja kršitev, in se zavedajo posledic, ki izhajajo iz tega v konkurenčnem pravu, to nikakor ne pomeni, da je bila Komisija dolžna upoštevati majhnost nekaterih podjetij (sodba Splošnega sodišča z dne 30. aprila 2009 v zadevi CD-Contact Data proti Komisiji, T-18/03, ZOdl., str. II-1021, točka 115).

204 Drugič, v skladu s sodno prakso mala in srednje velika podjetja niso oproščena dolžnosti spoštovanja konkurenčnih predpisov (sodba Splošnega sodišča z dne 28. aprila 2010 v združenih zadevah Gütermann in Zwicky proti Komisiji, T-456/05 in T-457/05, ZOdl., str. II-1443, točka 281).

205 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba dvanajsti del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

– Trinajsti del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje sodelovanja tožeče stranke

206 Tožeča stranka trdi, da Komisija ni upoštevala, da je sodelovala pri preiskavi in da je prostovoljno in v predpisanih rokih odgovorila na vse zahteve po informacijah, pa tudi na druge zahteve.

207 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje trinajsti del prvega tožbenega razloga.

208 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu s sodno prakso sodelovanje pri preiskavi, ki ne presega tega, kar izhaja iz obveznosti podjetij na podlagi člena 18(3) in (4) Uredbe št. 1/2003, ne upravičuje zmanjšanja globe (sodba Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2012 v zadevi Nynäs Petroleum in Nynas Belgium proti Komisiji, T-347/06, točka 62).

209 Vendar tožeča stranka v obravnavani zadevi zgolj trdi, da je v predpisanih rokih odgovorila na zahteve po informacijah, ki jih je nanjo naslovila Komisija. Ker to ravnanje spada med obveznosti, ki so omenjene zgoraj v točki 208, ne more pomeniti olajševalne okoliščine.

210 Iz teh preudarkov je razvidno, da je treba trinajsti del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

211 Ob upoštevanju ugotovitev iz točk 105, 109, 116, 136, 143, 155, 168, 173, 182, 191, 200, 205 in 210 zgoraj je treba sprejeti tretji del prvega tožbenega razloga, v preostalem pa ta tožbeni razlog zavrniti.

212 Splošno sodišče bo posledice ugotovitve o utemeljenosti tretjega dela prvega tožbenega razloga na izračun globe, ki je bila naložena tožeči stranki, preučilo v okviru izvrševanja neomejene pristojnosti spodaj v točki 245 in naslednjih.

3. Drugi tožbeni razlog: kršitev člena 23(3) Uredbe št. 1/2003 in načela enakega obravnavanja zaradi uporabe zgornje meje 10 % iz člena 23(2) navedene uredbe

213 Tožeča stranka v bistvu trdi, da je Komisija kršila člen 23(3) Uredbe št. 1/2003, ker zaradi razlage zgornje meje 10 % iz člena 23(2), drugi pododstavek, navedene uredbe kot najvišje možne ravni naložene globe, ki se uporabi na koncu postopka izračuna globe, tako da se lahko med različnimi fazami tega izračuna prekorači, ne pa kot najvišje ravni kazni, ki se določi na začetku tega postopka, ni mogla presoditi teže kršitve, ki ji jo je očitala. Poleg tega naj bi uporaba te najvišje ravni kršila načelo enakega obravnavanja.

214 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje drugi tožbeni razlog.

215 Glede tega je treba najprej navesti, da sta člen 15(2) Uredbe št. 17 in člen 23(2) Uredbe št. 1/2003 v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka, v bistvu enaka.

216 Dalje, zadošča opozoriti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso zgornjo mejo 10 % iz člena 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003 upoštevati le pri končnem znesku globe in da ta določba Komisiji ne preprečuje, da med različnimi fazami izračuna globe določi vmesni znesek, ki je višji od te zgornje meje, če končni znesek globe te zgornje meje ne presega (glej v tem smislu zgoraj v točki 68 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točki 277 in 278, in sodbo Sodišča z dne 29. junija 2006 v zadevi SGL Carbon proti Komisiji, C-308/04 P, ZOdl., str. I-5977, točka 82).

217 Če se tako izkaže, da je treba na koncu izračuna končni znesek globe znižati za znesek, ki presega omenjeno zgornjo mejo, je to, da se nekateri dejavniki, kot sta teža in trajanje kršitev, dejansko ne pokažejo v znesku naložene globe, samo posledica uporabe te zgornje meje pri končnem znesku (zgoraj v točki 68 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 279).

218 Z zgornjo mejo 10 % se namreč želi preprečiti nalaganje glob, za katere je predvidljivo, da jih podjetja ob upoštevanju svoje velikosti, kot jo, čeprav približno in nepopolno, določa njihov promet, ne bodo mogla plačati (zgoraj v točki 68 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 280).

219 Gre torej za omejitev, ki se enotno uporablja za vsa podjetja in je predpisana glede na velikost vsakega od njih z namenom preprečitve čezmernih in nesorazmernih glob. Ta omejitev ima torej namen, ki je drugačen in neodvisen od namena meril teže in trajanja kršitve (zgoraj v točki 68 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točki 281 in 282).

220 Edina možna posledica te omejitve je to, da je znesek globe, izračunan na podlagi teh meril, znižan na najvišjo dovoljeno višino. Njena uporaba pomeni, da zadevno podjetje ne plača globe, ki bi jo bilo načeloma dolžno plačati na podlagi presoje, oprte na omenjena merila (zgoraj v točki 68 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 283).

221 Na podlagi zgoraj navedene sodne prakse je mogoče sklepati, da v obravnavani zadevi – v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka – ni mogoče šteti, da je Komisija kršila člen 23(3) Uredbe št. 1/2003, ko je člen 23(2), drugi pododstavek, navedene uredbe razlagala kot najvišjo možno raven naložene globe, ki se uporabi na koncu postopka izračuna globe, tako da se lahko med različnimi fazami tega izračuna prekorači, ne pa kot najvišjo raven kazni, ki se določi na začetku tega postopka.

222 Trditve tožeče stranke ne morejo izpodbiti te ugotovitve.

223 Prvič, tudi če bi bilo treba šteti, da je uporaba 10 % kot zgornje meje v nasprotju s ciljem odvračanja iz Uredbe št. 1/2003, ker je treba dejansko naloženo globo zmanjšati zaradi upoštevanja te zgornje meje, je ta omejitev vseeno upravičena z obveznostjo spoštovanja načela sorazmernosti (glej v tem smislu zgoraj v točki 68 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 281). Poleg tega je treba navesti, da bi bila razlaga, ki jo zagovarja tožeča stranka, še bolj v nasprotju s ciljem odvračanja, ker se v skladu z njo zaradi izračuna globe najprej uporabi zgornja meja 10 %, nato pa upoštevata teža in trajanje kršitve, kar bi neizogibno privedlo do naložitve globe, ki bi znašala manj od zgornje meje 10 %. Zato trditve, ki jo tožeča stranka utemeljuje s ciljem odvračanja iz Uredbe št. 1/2003, ni mogoče sprejeti.

224 Drugič, čeprav v izreku izpodbijanega sklepa ni izrecno navedeno, kako sta bila upoštevana trajanje in teža ugotovljene kršitve zaradi izračuna globe, ki je bila naložena tožeči stranki, je treba opozoriti, da se v skladu s sodno prakso izrek sklepa bere ob upoštevanju razlogov, s katerimi je utemeljen (sodba Splošnega sodišča z dne 22. marca 2011 v zadevi Altstoff Recycling Austria proti Komisiji, T-419/03, ZOdl., str. II-975, točka 152). V obravnavani zadevi pa je treba navesti, da je Komisija težo in trajanje ugotovljene kršitve upoštevala v točkah od 1210 do 1220 in od 1221 do 1223 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Zato je treba trditev tožeče stranke, da v izreku izpodbijanega sklepa nista navedena teža in trajanje ugotovljene kršitve, zavrniti kot neutemeljeno.

225 Tretjič, kar zadeva zatrjevano kršitev načela enakega obravnavanja, je na eni strani, kot izhaja zlasti iz sodne prakse, navedene zgoraj v točki 217, to, da se zaradi uporabe zgornje meje 10 % iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 nekateri dejavniki, kot sta teža in trajanje kršitev, dejansko ne pokažejo v znesku globe, ki je naložena posameznemu udeležencu pri kršitvi, drugače kot pri drugih udeležencih, ki jim globa ni bila zmanjšana na podlagi te zgornje meje, zgolj posledica njene uporabe pri končnem znesku naložene globe. Na drugi strani je Splošno sodišče že razsodilo, da zgolj to, da končno naložena globa znaša 10 % prometa tožeče stranke, medtem ko je ta odstotek nižji za druge udeležence kartela, ne more pomeniti kršitve načela enakega obravnavanja. Ta posledica je namreč neločljivo povezana z razlago zgornje meje 10 % kot preprostega najvišjega dovoljenega praga, ki se uporabi po morebitnem znižanju zneska globe zaradi olajševalnih okoliščin ali načela sorazmernosti (sodba Splošnega sodišča z dne 16. junija 2011 v zadevi Putters International proti Komisiji, T-211/08, ZOdl., str. II-3729, točka 74). To trditev je treba torej zavrniti kot neutemeljeno.

226 Četrtič, v zvezi s trditvijo tožeče stranke, da še sama Komisija ni prepričana o zakonitosti Smernic iz leta 2006, je treba ugotoviti, da ne prispeva k dokazanosti kršitve člena 23(3) Uredbe št. 1/2003. To trditev je treba torej zavrniti kot brezpredmetno.

227 Iz celote zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba drugi tožbeni razlog zavrniti kot delno neutemeljen in kot delno brezpredmeten.

4. Četrti tožbeni razlog: kršitev načela enakega obravnavanja, ker naj Komisija ne bi upoštevala predhodne prakse odločanja

228 Tožeča stranka meni, da je Komisija kršila načelo enakega obravnavanja, ker naj bi bilo iz primerjave med obravnavanim primerom in odločbami Komisije z dne 22. julija 2009 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39.396 – Reagenti na osnovi kalcijevega karbida in magnezija v metalurški in plinski industriji), z dne 11. marca 2008 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/38.543 – Mednarodne selitvene storitve), z dne 7. oktobra 2009 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/C.39129 – Močnostni transformatorji) in z dne 11. junija 2008 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/38.695 – Natrijev klorat) razvidno, da je Komisija različne položaje obravnavala enako. Meni, da je Komisija kljub temu, da je med težo ugotovljene kršitve in težami kršitev, ki so bile predmet navedenih predhodnih odločb, obstajala precejšnja razlika, zaradi določitve osnovnih zneskov globe določila skoraj enak delež vrednosti prodaje med 15 in 19 %.

229 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje četrti tožbeni razlog.

230 Glede tega je treba opozoriti, da praksa odločanja Komisije ne pomeni pravnega okvira za globe v zadevah s področja konkurence, ki je opredeljen v členu 23(2) in (3) Uredbe št. 1/2003, kakor je bila dopolnjena s smernicami (glej po analogiji sodbo Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006 v zadevi Archer Daniels Midland proti Komisiji, T-329/01, ZOdl., str. II-3255, točka 108 in navedena sodna praksa).

231 Poleg tega, ob upoštevanju široke diskrecijske pravice, ki jo ima Komisija pri določanju glob, zgolj to, da je v predhodni praksi odločanja menila, da je bilo za neko ravnanje treba naložiti globo v določenem znesku, nikakor ne pomeni, da mora enako presoditi tudi v poznejšem sklepu (glej v tem smislu zgoraj v točki 230 navedeno sodbo Archer Daniels Midland, točki 109 in 110 in navedena sodna praksa).

232 Tako je treba v obravnavani zadevi šteti, da preprosto sklicevanje tožeče stranke na odločbe iz točke 228 zgoraj samo po sebi ni upoštevno, ker Komisija obravnavane zadeve ni bila dolžna presojati enako.

233 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba četrti tožbeni razlog zavrniti kot brezpredmeten.

5. Peti tožbeni razlog: kršitev načela sorazmernosti, ker Komisija ni upoštevala omejene ekonomske zmogljivosti tožeče stranke

234 Tožeča stranka navaja, da je bil leta 2009 njen edini proizvodni obrat precej uničen v požaru, zaradi česar je bila proizvodnja več mesecev v celoti nemogoča in sta se zato njen finančni položaj in izid občutno poslabšala. Trdi še, da je Komisijo zaprosila, naj upošteva njeno omejeno ekonomsko zmogljivost pri izračunu globe, a da ta v izpodbijanem sklepu ni niti omenila te prošnje niti preučila njenih trditev. Meni, da bi ji bilo treba ob upoštevanju teh okoliščin odobriti zmanjšanje globe, in to čeprav je bila v prometu, na podlagi katerega je bila izračunana globa, upoštevana njena omejena ekonomska zmogljivost.

235 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje peti tožbeni razlog.

236 Prvič, najprej je treba navesti, da je v globi, ki je bila naložena tožeči stranki, upoštevan morebitni upad prometa v letu 2009, ki je bil lahko posledica požara, ki naj bi leta 2009 uničil njen edini proizvodni obrat. Namreč, čeprav je iz točke 1200 obrazložitve izpodbijanega sklepa razvidno, da je bila zaradi izračuna osnovnega zneska globe upoštevana vrednost prodaje v poslovnem letu 2003, je v točki 1262 obrazložitve navedenega sklepa pojasnjeno, da je bila zgornja meja 10 % iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 izračunana na podlagi prometa v letu 2009, ki je leto požara.

237 Drugič, v zvezi z očitkom o neupoštevanju ekonomske zmogljivosti tožeče stranke je treba ugotoviti, da ta med upravnim postopkom ni predložila nobenega dokaza, s katerim bi bilo glede na točko 35 Smernic iz leta 2006 dokazano, da je bil njen finančni položaj takšen, da bi naložitev globe nepopravljivo ogrozila njeno gospodarsko sposobnost preživetja.

238 Iz zgornjih preudarkov je razvidno, da je treba peti tožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

239 Iz preizkusa prvega, drugega, tretjega, četrtega, petega in šestega tožbenega razloga, ki so bili navedeni v utemeljitev predlogov za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa, izhaja, da je treba sprejeti tretji del prvega tožbenega razloga, preostale dele tega tožbenega razloga ter drugi, četrti, peti in šesti tožbeni razlog pa zavrniti kot neutemeljene ali kot brezpredmetne.

240 V zvezi s predlogi za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa je treba, prvič, navesti, da je, kar zadeva člen 1 izpodbijanega sklepa, Komisija v odstavku 2 tega člena menila, da je tožeča stranka kršila člen 101 PDEU s sodelovanjem pri kršitvi na ozemljih Nemčije in Avstrije. Glede tega je treba ugotoviti, da ker Komisija v tem členu ni ponovila napak, ki jih je storila pri izračunu globe za tožečo stranko v zvezi z geografskim obsegom kršitve, ki ji jo je očitala, ta člen ni nezakonit. Zato je treba te predloge za razglasitev delne ničnosti v delu, v katerem se nanašajo na člen 1(2) izpodbijanega sklepa, zavrniti.

241 Drugič, kar zadeva člen 2 izpodbijanega sklepa, je na eni strani, ob upoštevanju ugotovitve iz prejšnje točke, da je tožeča stranka kršila določbe člena 101 PDEU, Komisija na podlagi določb člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, ki je naveden v točki 1182 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v členu 2(6) navedenega sklepa pravilno odločila, da bo tožeči stranki naložila globo. Zato je treba predloge za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa v delu, v katerem se nanašajo na člen 2(6) navedenega sklepa, zavrniti.

242 Na drugi strani, v delu, v katerem je v členu 2(6) izpodbijanega sklepa določena globa za tožečo stranko, bo Splošno sodišče na podlagi drugega sklopa predlogov, s katerim tožeča stranka temu sodišču podredno predlaga, naj ji zmanjša naloženo globo, v okviru preizkusa tega sklopa predlogov preučilo, kako napake pri presoji, ki so bile ugotovljene zgoraj v točki 167, vplivajo na določitev globe.

243 Iz preudarkov iz točk od 240 do 242 zgoraj je razvidno, da je treba predloge za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa v celoti zavrniti.

C – *Podredni predlogi za zmanjšanje globe, ki je bila naložena tožeči stranki*

244 Ob upoštevanju drugega sklopa predlogov, s katerim tožeča stranka podredno predlaga Splošnemu sodišču, naj zmanjša globo, ki ji je bila naložena, mora to v okviru izvrševanja neomejene pristojnosti preučiti, prvič, vpliv napak Komisije, ki so navedene v točkah od 156 do 168 zgoraj, na izračun globe, ki jo je naložila tožeči stranki, in drugič, druge trditve tožeče stranke, s katerimi želi doseči, da ji Splošno sodišče zmanjša naloženo globo.

1. Vpliv napake Komisije na globo

245 Glede dveh napak pri presoji Komisije, kot sta navedeni zgoraj v točki 167, je Splošno sodišče na podlagi neomejene pristojnosti, ki jo ima na podlagi člena 261 PDEU in člena 31 Uredbe št. 1/2003, odločilo, da v zvezi z izračunom globe za tožečo stranko presojo Komisije nadomesti z lastno (glej v tem smislu zgoraj v točki 38 navedeni sodbi KME in drugi proti Komisiji, točka 103 in navedena sodna praksa, ter Romana Tabacchi proti Komisiji, točka 265).

246 V zvezi s tem Splošno sodišče meni, da čeprav sodišče Unije pri presoji globe v okviru izvrševanja svoje neomejene pristojnosti ni omejeno s Smernicami iz leta 2006 (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 27. julija 2005 v združenih zadevah Brasserie nationale in drugi proti Komisiji, od T-49/02 do T-51/02, ZOdl., str. II-3033, točka 169), je treba v obravnavani zadevi upoštevati te smernice zaradi ponovnega izračuna globe, zlasti zato, ker je na njihovi podlagi mogoče upoštevati vse upoštevne elemente obravnavane zadeve in naložiti sorazmerne globe vsem podjetjem, ki so sodelovala pri ugotovljeni kršitvi.

247 V obravnavani zadevi, prvič, je iz preizkusa tretjega dela prvega tožbenega razloga v točkah od 156 do 168 zgoraj razvidno, da dve napaki pri presoji Komisije izvirata iz tega, da je zaradi izračuna globe, ki jo je naložila tožeči stranki, določila koeficienta „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ na 15 % zgolj na podlagi bistvenih značilnosti ugotovljene kršitve, in sicer med drugim na njenem geografskem obsegu, ki je bil ozemlje šestih držav članic. Tožeča stranka pa ni predložila dokaza za to, da je Komisija storila napako pri uporabi drugih elementov izračuna te globe. Zato mora Splošno sodišče glede vpliva napak Komisije na izračun globe presojo Komisije nadomestiti z lastno presojo zgolj v delu, v katerem se ta nanaša na določitev koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“.

248 Drugič, Splošno sodišče meni, da je Komisija pravilno menila, kot je razvidno iz člena 1(2) in točk 872 in 873 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da je tožeča stranka med 6. marcem 1998 in 9. novembrom 2004 sodelovala pri enotni in trajajoči kršitvi, ki je imela obliko tajnega kartela z namenom usklajevanja prihodnjih dvigov cen treh podskupin proizvodov iz točke 3 zgoraj, na ozemljih Nemčije in Avstrije.

249 Poleg tega kršitev, kakršna je ta iz obravnavane zadeve, ob upoštevanju ne samo njene narave, ampak tudi njenega geografskega obsega, ki je bil ozemlje dveh držav članic, in njene dolgotrajnosti, in sicer skoraj sedem let, spada med najtežje. Glede na to, da v skladu s točko 23 Smernic iz leta 2006 te omejitve upravičujejo določitev deleža vrednosti prodaj v zgornjem delu razpona od 0 do 30 %, Splošno sodišče meni, da zadržani delež v obravnavani zadevi, in sicer 15 %, ustreza minimumu glede na naravo zadevne kršitve (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 16. junija 2011 v združenih zadevah Team Relocations proti Komisiji, T-204/08 in T-212/08, ZOdl., str. II-3569, točke 94, 100 in 118).

250 Zato Splošno sodišče ob upoštevanju Smernic iz leta 2006 in preudarkov iz prejšnje točke meni, da je treba zaradi izračuna osnovnega zneska globe, ki naj se naloži tožeči stranki, koeficienta „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ določiti na 15 % vrednosti njene prodaje zadevnih proizvodov na ozemljih Nemčije in Avstrije.

251 Ob upoštevanju preudarkov iz točk od 245 do 250 zgoraj Splošno sodišče celotni znesek globe, ki jo je treba naložiti tožeči stranki za enotno in trajajočo kršitev, pri kateri je sodelovala v Nemčiji in Avstriji, določa v višini 12 517 671 EUR.

2. Dodatne trditve, s katerimi tožeča stranka utemeljuje predloge za spremembo globe, ki ji je bila naložena

252 Glede tega je treba opozoriti, da Splošno sodišče v okviru izvrševanja neomejene pristojnosti opravi lastno presojo, pri čemer upošteva vse okoliščine obravnavane zadeve. Najprej, pri tej presoji mora spoštovati splošna načela prava Unije, kot sta načelo sorazmernosti (glej v tem smislu zgoraj v točki 38 navedeno sodbo Romana Tabacchi proti Komisiji, točka 280) ali načelo enakega obravnavanja (sodba Sodišča z dne 24. septembra 2009 v združenih zadevah Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P in C-137/07 P, ZOdl., str. I-8681, točka 187).

253 Dalje, v skladu s sodno prakso izvrševanje neomejene pristojnosti ne pomeni isto kot nadzor po uradni dolžnosti, zato mora z izjemo razlogov javnega reda, kot je neobstoj ali nezadostnost obrazložitve izpodbijanega sklepa, ki jih mora sodišče Unije preizkusiti po uradni dolžnosti, tožeča stranka navesti tožbene razloge zoper izpodbijani sklep in v podporo tem razlogom predložiti dokaze (glej v tem smislu zgoraj v točki 38 navedeno sodbo Chalkor proti Komisiji, točka 64).

254 V obravnavani zadevi je treba na prvem mestu ugotoviti, da, kot je bilo navedeno zgoraj v točki 49, tožeča stranka s tretjim tožbenim razlogom utemeljuje drugi sklop predlogov, zato je ta namenjen utemeljitvi predloga tožeče stranke za spremembo globe.

255 Tožeča stranka tretji tožbeni razlog utemeljuje z očitkom Komisiji, da je osnovni znesek globe izračunala z uporabo enakih koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“, ne da bi upoštevala šest v nadaljevanju navedenih okoliščin, ki so bile značilne za njeno sodelovanje pri enotni kršitvi. Glede tega trdi, prvič, da je pri tej kršitvi sodelovala le v dveh državah članicah, drugič, da se očitek zoper njo nanaša le na eno od podskupin proizvodov iz točke 3 zgoraj, tretjič, da so bili v zvezi s to podskupino sklenjeni manj intenzivni sporazumi kot pri zaslonih za prhanje, četrtič, da njeno sodelovanje ni imelo večnacionalnega obsega, petič, da ni bila med povzročitelji kartela, članica osrednje skupine podjetij ali med podjetji, ki so se dvostransko usklajevala pred začetkom delovanja kartela v okviru sestankov združenj, in šestič, da je sodelovala le na sestankih treh združenj.

256 Komisija nasprotuje trditvam, s katerimi tožeča stranka utemeljuje tretji tožbeni razlog.

257 Glede tega, prvič, Splošno sodišče ugotavlja, da so s šestimi okoliščinami, s katerimi tožeča stranka opisuje svoje sodelovanje pri ugotovljeni kršitvi, vsaj v bistvu povzete nekatere trditve, ki jih že navedla v okviru prvega tožbenega razloga in s katerimi je utemeljevala tudi prvi sklop predlogov. Vendar je iz preizkusa tega tožbenega razloga, ki ga je opravilo Splošno sodišče, razvidno, da je treba te trditve, z izjemo trditve v zvezi z napako pri presoji Komisije glede geografskega obsega kršitve, pri kateri je sodelovala tožeča stranka (tretji del prvega tožbenega razloga), zavrniti kot neutemeljene ali kot brezpredmetne.

258 Drugič, Splošno sodišče ugotavlja, da tožeča stranka tretji del prvega tožbenega razloga povzema v prvi okoliščini, ki jo navaja v okviru tretjega tožbenega razloga. Vendar je Splošno sodišče to okoliščino, ki temelji na tem, da je bil geografski obseg sodelovanja tožeče stranke pri kršitvi, ki ji je očitana, omejen na Nemčijo in Avstrijo, preučilo že v točkah od 247 do 251 zgoraj na podlagi neomejene pristojnosti zaradi morebitne spremembe globe.

259 Tretji tožbeni razlog je treba zato zavrniti.

260 Na drugem mestu, Splošno sodišče na eni strani na podlagi neomejene pristojnosti meni, da z nobenim od elementov, na katere se je iz kakršnega koli naslova sklicevala tožeča stranka v obravnavani zadevi, niti z nobenim razlogom javnega reda ni upravičeno, da z izvrševanjem te pristojnosti primerno zmanjša globo, ki naj se naloži tožeči stranki, kot je bila določena zgoraj v točki 251. Na drugi strani Splošno sodišče meni, da je ob upoštevanju vseh elementov, ki so bili navajani pred njim, globa 12 517 671 EUR glede na trajanje in težo kršitve, pri kateri je sodelovala tožeča stranka, primerna sankcija, s katero bo ta sorazmerno in z odvračilnim učinkom kaznovana za protikonkurenčno ravnanje.

261 Iz vseh zgornjih preudarkov v zvezi s podrednimi predlogi za zmanjšanje globe, ki je bila naložena tožeči stranki v členu 2(6) izpodbijanega sklepa, je razvidno, da je treba, ker je ta znesek enak, kot ga je določilo Splošno sodišče na podlagi neomejene pristojnosti zgoraj v točki 251, te predloge zavrniti.

262 Ob upoštevanju ugotovitev iz točk 243 in 261 zgoraj je treba tožbo v celoti zavrniti.

Stroški

263 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker tožeča stranka ni uspela, se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

264 V zvezi s stroški, ki jih je priglasil Svet, je treba opozoriti, da na podlagi določb člena 87(4), prvi pododstavek, Poslovnika institucije, ki se kot intervenientke udeležijo postopka, nosijo svoje stroške. Zato Svet kot intervenient nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (četrti senat)

razsodilo:

1. **Tožba se zavrne.**

2. **Družba Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG nosi svoje stroške in stroške, ki jih je priglasila Evropska komisija.**

3. **Svet Evropske unije nosi svoje stroške.**

Pelikánová Jürimäe van der Woude

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 16. septembra 2013.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje 2

Postopek in predlogi strank 5

Pravo 5

I – Dopustnost 6

II – Utemeljenost 8

A – Ugovora nezakonitosti 8

1. Ugovor nezakonitosti člena 23(3) Uredbe št. 1/2003 8

2. Ugovor nezakonitosti Smernic iz leta 2006 9

B – Primarni predlogi za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa 11

1. Šesti tožbeni razlog: kršitev načela prepovedi retroaktivnosti 11

2. Prvi tožbeni razlog: napake pri presoji, ki jih je storila Komisija pri ugotovitvi kršitve, ki se očita tožeči stranki, in pri izračunu globe, ki ji je bila naložena 13

a) Napake pri presoji v zvezi z ugotovitvijo kršitve, ki se očita tožeči stranki 13

Šesti, sedmi in osmi del prvega tožbenega razloga: napaka pri presoji v zvezi s sodelovanjem tožeče stranke pri ugotovljeni kršitvi v Avstriji 13

– Sedmi del prvega tožbenega razloga: napaka pri presoji v zvezi s tem, da je tožeča stranka cene v Avstriji prilagodila cenam v Nemčiji 13

– Šesti del prvega tožbenega razloga: napaka pri presoji v zvezi s sodelovanjem tožeče stranke pri izmenjavi informacij v Avstriji 15

– Osmi del prvega tožbenega razloga: napaka pri presoji v zvezi z obsegom sodelovanja tožeče stranke pri kartelu 15

Četrti in enajsti del prvega tožbenega razloga: napačna uporaba člena 101 PDEU 16

– Četrti del prvega tožbenega razloga: usklajevanje cen kot posledica zahteve strank 17

– Enajsti del prvega tožbenega razloga: koristnost preglednosti trga za konkurenco. 18

b) Napake pri presoji v zvezi z izračunom globe, ki je bila naložena tožeči stranki 19

Prvi, tretji, peti, deveti in deseti del prvega tožbenega razloga: napake pri presoji v zvezi s težo ugotovljene kršitve 20

– Prvi del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje tega, da tožeča stranka proizvaja le proizvode iz ene od treh podskupin proizvodov, ki so zajete z ugotovljeno kršitvijo 20

– Tretji del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje, da je tožeča stranka za ugotovljeno kršitev vedela in je pri njej sodelovala le v dveh od šestih držav članic, v katerih je potekala 20

– Peti del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje manjše intenzivnosti sporazumov o armaturah 22

– Deveti del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje, da kartel ni mogel škodovati prodajnim trgom 23

– Deseti del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje, da kartel ni škodoval gospodarstvu 24

Drugi, dvanajsti in trinajsti del prvega tožbenega razloga: napake pri presoji v zvezi z olajševalnimi okoliščinami za tožečo stranko 25

– Drugi del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje, da je imela tožeča stranka vlogo „sledi svojemu vodji“ 25

– Dvanajsti del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje srednje velikosti tožeče stranke 26

– Trinajsti del prvega tožbenega razloga: neupoštevanje sodelovanja tožeče stranke 26

3. Drugi tožbeni razlog: kršitev člena 23(3) Uredbe št. 1/2003 in načela enakega obravnavanja zaradi uporabe zgornje meje 10 % iz člena 23(2) navedene uredbe 27

4. Četrti tožbeni razlog: kršitev načela enakega obravnavanja, ker naj Komisija ne bi upoštevala predhodne prakse odločanja 29

5. Peti tožbeni razlog: kršitev načela sorazmernosti, ker Komisija ni upoštevala omejene ekonomske zmogljivosti tožeče stranke 29

C – Podredni predlogi za zmanjšanje globe, ki je bila naložena tožeči stranki 30

1. Vpliv napake Komisije na globo 31

2. Dodatne trditve, s katerimi tožeča stranka utemeljuje predloge za spremembo globe, ki ji je bila naložena 32

Stroški 33